

R E G I E O R G A A N



Geesteswetenschappen

Tussenrapportage 2013

inzake

Monitoring Duurzame Geesteswetenschappen

Aan

Mw. dr. M. Bussemaker,

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

30 juni 2014

Regieorgaan Geesteswetenschappen

Achter de Dom 20

3512 JP Utrecht

www.regiegeesteswetenschappen.nl

secretaris@regiegeesteswetenschappen.nl

INHOUDSOPGAVE

0. Hoofdpunten van de Tussenrapportage 2013	1
1. Van advies Implementatie Duurzame Geesteswetenschappen naar vierde Tussenrapportage	3
2. Tranche Duurzame Geesteswetenschappen 2013.....	6
3. Aandachtspunten monitoring faculteiten	13
4. Kwaliteitsindicatoren Onderzoek Geesteswetenschappen.....	20
5. Masterlanguage en versterking vakdidactiek	21
6. Toekomstvisie talen binnen de geesteswetenschappen	24
7. Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen	25
8. Vooruitblik naar 2014 en 2015	26
Bijlage 1: Aangepast instellingsbesluit.....	27
Bijlage 2: Specificatie facultaire lasten DGW 2013 en saldi ultimo 2013	31

0. HOOFDPUNTEN VAN DE TUSSENRAPPORTAGE 2013

In het Instellingsbesluit Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen is in artikel 2, lid 2, sub d, als taak van het Regieorgaan vermeld "uitvoering geven aan de monitoring en eindevaluatie van de gefinancierde activiteiten". Volgens artikel 7, lid 4, van het (aangepaste) besluit dient het Regieorgaan met ingang van 2011 tot en met 2016 jaarlijks voor 1 juli een tussenrapportage uit te brengen waarin verslag wordt gedaan van de uitkomsten van de monitoring. De onderhavige rapportage is de vierde uit deze reeks en heeft betrekking op 2013. In het kader van het monitoringsproces heeft de commissie in mei en juni 2014 een derde formele ronde langs alle tien betrokken faculteiten gemaakt.

De rapportage is in de eerste helft van 2014 voorbereid en opgesteld door de Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen, die momenteel de volgende leden kent: prof. dr. F.P. van Oostrom, tevens voorzitter, dr. B.P.F. Al, prof. dr. D.F.J. Bosscher, prof. dr. W. Otten en drs. L.W. van Ruijven. De secretaris is D. Smit MA.

Hieronder worden de voornaamste bevindingen van het Regieorgaan ter inleiding samengevat.

1. Het Regieorgaan stelt met tevredenheid vast dat het proces Duurzame Geesteswetenschappen, inclusief de monitoring, nog steeds in goede harmonie met de faculteiten en de andere betrokken gremia verloopt. Het proces blijkt in het algemeen zeer waardevol en ligt geheel in lijn met het rapport van de Commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen en de bijbehorende intenties en ambities.
2. De basistoewijzingen Duurzame Geesteswetenschappen 2013 aan faculteiten van in totaal k€ 12.847 zijn in 2013 volledig uitgegeven. Daarnaast stelt het Regieorgaan verheugd vast dat in 2013 een substantiële intering heeft plaatsgevonden van het cumulatieve saldo op de facultaire basistoewijzingen dat ultimo 2012 nog uitstond: dat saldo slonk van k€ 4.265 ultimo 2012 tot k€ 2.575 ultimo 2013 – een afname met k€ 1.690. De decanen en het Regieorgaan zijn er stellig van overtuigd dat het saldo van k€ 2.575 ultimo 2014 grotendeels zal zijn besteed.
3. In het kader van het gezamenlijke promotieprogramma van NWO en het Regieorgaan zijn in 2013 20 excellente jonge onderzoekers aangesteld. Het aantal aanvragen bedroeg in totaal 762, waaruit een voorselectie werd gemaakt van 40 voorstellen. In 19 gevallen betreft het "gewone", fulltime promovendi; er is één docentpromovendus aangesteld.
4. Annex aan het proces Duurzame Geesteswetenschappen heeft het Regieorgaan op 15 mei 2014 zijn actieplan "Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen" bij de minister ingediend, ten behoeve van een extra inspanning op het betreffende belangrijke gebied. Het ministerie heeft bij brief van 10 juni 2014 goedkeuring gehecht aan de plannen en aan de begroting voor 2014 en 2015. Over de resterende middelen, bestemd voor 2016, zal na een gezamenlijke evaluatie in 2015 een besluit worden genomen. Het actieplan wordt meegenomen in de reguliere monitoringsprocedure van het Regieorgaan, met een eindrapport in 2016. Zie in dit verband hoofdstuk 7.
5. Het Regieorgaan stelt met bezorgdheid en teleurstelling vast dat het project "Kwaliteitsindicatoren en valorisatie: naar een werkbaar instrumentarium", waaraan een bedrag van k€ 367 uit de voor landelijke samenwerking geormerkte middelen Duurzame Geesteswetenschappen is toegekend, aanmerkelijk is vertraagd. De projectleiding (i.c. het DLG) werkt momenteel aan een voorstel tot herinrichting van het project en denkt dat de vertraging kan worden ingelopen. Zie in dit verband hoofdstuk 4.
6. Het project "Masterlanguage" is in het academisch jaar 2013-14 van start gegaan. In het eerste semester is er voor elke taal een "kick off" georganiseerd en in het tweede semester werden per taal twee cursussen à 10 EC aangeboden. (Bij Klassieke talen werd een hiervan reeds in het eerste semester gegeven.) Bij de meeste talen is ook een Masterlanguagedag georganiseerd. De eerste ervaringen laten een gemengd beeld zien. Zie in dit verband hoofdstuk 5.

7. De aanstellingen in het kader van het investeringsplan "Meesterschap in de vakdidactiek", met een omvang van in totaal 7,7 fte, worden per 1-7-2014 of in ieder geval per 1-9-2014 gerealiseerd. Voor de leerstoelen "Second Language Acquisition" (Leiden) en "Foreign Language Education" (Utrecht) wordt evenwel gestreefd naar realisatie van de aanstellingen per 1-1-2015. Zie in dit verband hoofdstuk 5.
8. Het is de uitdrukkelijke bedoeling dat de aanstellingen in het kader van het promotieprogramma voor de vakdidactiek, DUDOC-Alfa, per 1-9-2014 worden gerealiseerd. Het Regieorgaan stelt met tevredenheid vast dat de Stuurgroep Vakdidactiek de selectie van kandidaten voor de 14 beschikbare promotieplekken zeer zorgvuldig en voortvarend heeft aangepakt. Zie in dit verband hoofdstuk 5.
9. Het Regieorgaan is gaarne ingegaan op het verzoek van de minister om mede vorm te geven aan een toekomstvisie op de talen en de unica in de geesteswetenschappen. De VSNU, het DLG en het Regieorgaan zijn in de eerste helft van 2014 meerdere malen bijeengekomen en hebben op 4 juni jl. een achterbanraadpleging gehouden, die aanleiding gaf tot enige aanpassingen. Ten tijde van de vaststelling van onderhavige rapportage moest nog een definitief besluit over de notitie worden genomen. Dat besluit wordt rond 1 juli verwacht. Zie in dit verband hoofdstuk 6.
10. In artikel 10, lid 1 van het Instellingsbesluit is bepaald dat de commissie jaarlijks voor 1 juli rekening en verantwoording aflegt over de gemaakte werkingskosten in het voorafgaande jaar. Bij brief van 19 april 2013 heeft de clustermanager OND/ODB aangegeven dat deze bijdrage, die via de Universiteit Utrecht wordt verstrekt, via de jaarrekening van de universiteit wordt verantwoord. Het Regieorgaan wil het saldo 2013 ad € 71.175 reserveren voor een nog niet eerder voorziene, in 2015 uit te voeren ronde van het gezamenlijke programma Promoveren in de geesteswetenschappen van NWO en het Regieorgaan.
11. In het Instellingsbesluit is voor de eindrapportage Duurzame Geesteswetenschappen een deadline voorzien van 1 september 2015 (waarbij het eindrapport inzake het nieuwe deelproject "Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen" in 2016 wordt ingediend). In overleg met de faculteiten is besloten te streven naar aanbidding van het eindrapport per 1 mei 2015, teneinde ruim voor de start van het academisch jaar 2015-16 duidelijkheid te krijgen over de voorziene continuering van de gelden Duurzame Geesteswetenschappen na 2015. De rapportage over 2014 zal in het eindrapport worden geïncorporeerd. Zie in dit verband hoofdstuk 8.

1. VAN ADVIES IMPLEMENTATIE DUURZAME GEESTESWETENSCHAPPEN NAAR VIERDE TUSSENRAPPORTAGE

Voorgeschiedenis

Leidend voor het proces Duurzame Geesteswetenschappen is het advies inzake Implementatie Duurzame Geesteswetenschappen dat het Regieorgaan op 23 juni 2010 aan de toenmalige Staatssecretaris van OCW heeft aangeboden. De uitvoering van dit advies kwam in 2011 onder druk te staan door het niet toekennen voor dat jaar van de oploop van de Enveloppenmiddelen Coalitieakkoord van € 5 mln. Hierdoor was er voor de facultaire bestedingsdoelen 2011 niet € 12 mln beschikbaar, zoals voorzien in het Implementatieadvies Duurzame Geesteswetenschappen, maar slechts € 8 mln.

Dankzij de inspanningen van de toenmalige Staatssecretaris van OCW zijn de Enveloppenmiddelen ad € 5 mln met ingang van 2012 wel toegekend. De jaarlijkse bijdrage voor de facultaire plannen Duurzame Geesteswetenschappen bedraagt daardoor vanaf 2012 in totaal het voorziene bedrag van € 12 mln (excl. loonbijstellingen). Gezien de mogelijkheid van verschuivingen tussen deelposten en omdat inmiddels sinds het uitbrengen van het Implementatieadvies geruime tijd was verstreken, heeft het Regieorgaan de faculteiten in het najaar 2011 gevraagd om bestedingsplannen Duurzame Geesteswetenschappen 2012-2015. Daarin konden ook nieuwe (sub)bestedingsdoelen worden opgenomen, mits binnen de kaders van Duurzame Geesteswetenschappen. Deze bestedingsplannen zijn bij brief van 31 december 2011 aan de toenmalige Staatssecretaris aangeboden. Bij brief van 7 februari 2012 heeft deze aan het Regieorgaan bericht van de bestedingsplannen kennis te hebben genomen en de hiervoor toegekende middelen 2012 tot en met 2015 al in de onderwijsopslagen van de instellingen te hebben verwerkt. Om die reden behoeft het Regieorgaan in voorkomende gevallen (bijstelling van) plannen ook niet meer ter goedkeuring aan het Ministerie voor te leggen.

Het Regieorgaan heeft niet alleen een adviserende taak, maar dient ook de ontwikkelingen bij de faculteiten te monitoren en daarvan verslag aan OCW uit te brengen. Het eerste verslag "Tussenrapportage 2009 en 2010 inzake Monitoring Duurzame Geesteswetenschappen" is op 30 juni 2011 aan OCW aangeboden. Het tweede verslag "Tussenrapportage 2011 inzake Monitoring Duurzame Geesteswetenschappen" is op 30 juni 2012 aan de toenmalige Staatssecretaris voorgelegd. Op 30 juni 2013 werd het derde verslag "Tussenrapportage 2012 inzake Monitoring Duurzame Geesteswetenschappen" aan OCW toegezonden. Dit verslag is op 6 september 2013 door de directeur HO&S besproken met een delegatie van het Regieorgaan. Hierbij constateerde de directeur HO&S dat het verslag in zijn algemeenheid veel voortgang uitstraalt. Op onderdelen valt echter nog niet te zien wat de resultaten per faculteit zijn. Dat zal wel in de eindrapportage het geval moeten zijn. De aangekondigde start van Masterlanguage per september 2013 beschouwt hij als goed nieuws, waarbij hij de verbinding met de lerarenopleidingen van blijvend belang acht. Voorts zei de directeur HO&S een (niet eerder voorziene) ronde 2015 van het gezamenlijk programma voor promotieplaatsen in de geesteswetenschappen van NWO en het Regieorgaan toe te juichen. Hij stemde dan ook in met de reservering van k€ 970 die voor dit doel in de Tussenrapportage 2012 is voorgesteld. Ook verder werd die rapportage door de directeur HO&S formeel akkoord bevonden.

Vierde rapportage

Het Regieorgaan heeft het format voor de facultaire rapportages 2013 in nauw overleg met de directeuren bedrijfsvoering van de geesteswetenschappelijke faculteiten vastgesteld en bij brief van 16 januari 2014 aan de Colleges van Bestuur aangeboden. Het format, dat op de website van het Regieorgaan kan worden ingezien: www.regiegeesteswetenschappen.nl, bestond wederom uit een set formulieren die voor alle faculteiten hetzelfde was. Daarnaast is aan de faculteiten extra informatie gevraagd indien deze zich specifieke doelen hebben gesteld.

Naar aanleiding van het verschijnen van het rapportageformat heeft het Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis (DLG) bij brief van 3 februari 2014 opgemerkt blij te zijn dat de opzet en inhoud van het format overeenkomen met die in voorgaande jaren, zodat het goed mogelijk is om de ontwikkelingen van de gegevens in de tijd te volgen. Bezorgdheid wordt echter uitgesproken over gevraagde informatie m.b.t. andere onderwerpen, bijv. over de

onderwijsvisitatie. Het DLG zegt te hebben begrepen dat de achtergrond hiervan is gelegen in het feit dat het Regieorgaan het ministerie een breder beeld wil geven over de stand van zaken bij de faculteiten Geesteswetenschappen in Nederland en niet alleen wil rapporteren over de voortgang van de door Duurzame Geesteswetenschappen mogelijk gemaakte en specifiek benoemde impulsen. Het DLG snapt dit, maar wil zich graag concentreren op de acht probleemgebieden waar Duurzame Geesteswetenschappen zich op heeft gericht. Uiteraard zullen faculteiten daarbij tevens vorm en inhoud geven aan een nadere toelichting in den brede op de stand van zaken binnen de faculteit. Deze handelwijze levert naar het oordeel van het DLG enerzijds een beter beeld op vanuit de verschillende faculteiten en voorkomt anderzijds dat er via Duurzame Geesteswetenschappen een rapportagelijijn komt over onderwerpen die een eigen bestuurlijke lijn kennen en nog in beweging zijn.

In zijn reactie op de brief van het DLG heeft het Regieorgaan bij brief van 25 februari 2014 de intenties achter het rapportageformat nog eens verduidelijkt. Hierbij is aangegeven dat de focus in het proces Duurzame Geesteswetenschappen uiteraard ligt op de acht probleemgebieden zoals die zijn geïdentificeerd in het rapport van de commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen. Het aanpakken van deze problemen is in belangrijke mate gebaseerd op facultaire plannen. In die plannen is niet alleen aanwending van middelen Duurzame Geesteswetenschappen voorzien, maar tevens zijn daarin opgenomen aanvullende facultaire maatregelen waarvoor geen extra financiering nodig was of van universitaire wege extra middelen beschikbaar werden gesteld. Het succes van het proces Duurzame Geesteswetenschappen zal worden bepaald door de effectiviteit van het totale scala van de aldus gegeven impulsen en genomen maatregelen. Vooral daarover dient het Regieorgaan dan ook te rapporteren. Voor een verantwoorde rapportage wil het Regieorgaan duidelijk kunnen maken dat zich intussen geen nieuwe problemen voordoen en dat – voor zover dat wel het geval lijkt te zijn – faculteiten snel en adequaat daarop reageren.

Het Regieorgaan heeft na ontvangst van de facultaire rapportages eind mei resp. in de eerste helft van juni de formele overlegronde langs de faculteiten gemaakt. Decanen en directeuren ontvingen minimaal twee weken tevoren vraag- en gesprekspunten van het Regieorgaan. De inhoud van de (in het rapportageformat gevraagde) facultaire notitie met betrekking tot de werking van en ervaring met het proces Duurzame GW, de eigen voorlopige bevindingen van het Regieorgaan en de resultaten van het overleg zijn gebruikt als elementen voor de beoordeling door het Regieorgaan. Leidraad voor hoofdstuk 3, "Aandachtspunten Monitoring faculteiten", vormen de structuurproblemen in de Nederlandse geesteswetenschappen, zoals die in 2008 werden geïdentificeerd door de commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen, wier rapportage aanleiding gaf tot instelling van het Regieorgaan en het proces Duurzame GW. Per structuurprobleem wordt gerapporteerd hoe de tien betrokken faculteiten hiermee inmiddels op koers liggen. In de over 2012 uitgevoerde midterm review is elke faculteit afzonderlijk aangesproken op een aantal specifieke punten. Na de verschijning van de Tussenrapportage 2012 heeft het Regieorgaan deze punten nogmaals onder hun aandacht gebracht, om te verzekeren dat faculteiten ook goede nota nemen van deze "individuele" kwesties. Het Regieorgaan heeft ook deze specifieke punten in zijn monitoring over 2013 betrokken.

Bij brief van 21 mei 2013 heeft de Minister van OCW bericht dat de taak van het Regieorgaan wordt uitgebreid met een rol bij het bevorderen van een toename van het aantal studenten dat wordt opgeleid tot leraar in de tekortvakken Nederlands, Engels, Frans, Duits en Klassieke talen. De Minister stelt voor dit doel onder voorwaarden voor de periode 2013 tot en met 2016 een budget van in totaal € 4 miljoen beschikbaar. In verband met deze taakuitbreiding is bij Regeling van 28 november 2013, nr. DL/483032, houdende wijziging van het Instellingsbesluit Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen, het instellingsbesluit van het Regieorgaan aangepast. Voor alle duidelijkheid is de aangepaste tekst van het instellingsbesluit opgenomen in bijlage 1 van deze Tussenrapportage. Belangrijk nieuw elemente voor de procesgang is daarbij dat het eindrapport voor de oorspronkelijke activiteiten Duurzame Geesteswetenschappen nog steeds moet worden opgeleverd in het laatste jaar van uitvoering van de desbetreffende werkzaamheden, te weten in 2015, maar dat het eindrapport voor de nieuwe werkzaamheden t.a.v. het Lerarenbeleid moet worden opgeleverd in 2016. De einddatum voor de werking van het Regieorgaan is met het oog daarop met een jaar aangepast en 31 december 2016 geworden. De gewijzigde einddatum laat overigens onverlet dat in 2015 door de Minister op basis van het eindrapport van het Regieorgaan een besluit zal worden genomen over eventuele indaling van de middelen Duurzame Geesteswetenschappen in de

eerste geldstroom (zoals van meet af aan beoogd). Uiteraard zal dat besluit geen betrekking hebben op het plan van aanpak voor de lerarentekorten en de tijdelijke middelen die daarvoor beschikbaar zijn gesteld.

De planvorming voor het project in verband met de lerarentekorten heeft geresulteerd in het actieplan 'Meer opgeleide leraren in de schooltalen' dat op 15 mei 2014 aan de minister van OCW is aangeboden en inmiddels is goedgekeurd. Zie verder hoofdstuk 7 van deze Tussenrapportage.

Bij brief van 28 augustus 2013 heeft de minister van OCW gemeld aan de Tweede Kamer te hebben toegezegd met betrokken partijen te zullen overleggen om eind dat jaar te komen met een voorstel voor het ontwikkelen van een toekomstvisie in de geesteswetenschappen voor de talen en de unica. De drie meest betrokken partijen VSNU, Regieorgaan Geesteswetenschappen en Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis (DLG) werd verzocht in gezamenlijkheid te komen tot een voorstel voor de wijze waarop de sector kan komen tot ontwikkeling van een toekomstvisie. Zie hoofdstuk 6 voor het vervolg.

Deze tussenrapportage komt na de midterm review, die over 2012 is uitgevoerd, en vóór de eindrapportage over de periode 2009- 2014 die in 2015 aan het ministerie moet worden aangeboden. Deze rapportage heeft daardoor een meer technisch karakter.

2. TRANCHE DUURZAME GEESTESWETENSCHAPPEN 2013

De toekenningen Duurzame Geesteswetenschappen 2013 zijn primair gebaseerd op het Advies inzake Implementatie Duurzame Geesteswetenschappen van 23 juni 2010. Daarnaast moet rekening worden gehouden met de bijgestelde bestedingsplannen 2012-2015 die bij brief van 31 december 2011 aan de toenmalige Staatssecretaris zijn aangeboden en waarmee deze akkoord is gegaan. De uiteindelijke toewijzing van het voor 2013 beschikbare bedrag en de daar tegenover in 2013 gerealiseerde lasten zijn samengevat in de volgende tabel.

Tabel 1: Toewijzingen en lasten Duurzame Geesteswetenschappen 2013 (bedragen x € 1.000; afgerond)

Bestedingsdoel	Toewijzing 2013 incl. salaris- maatregelen t/m 2011	Salaris- maatregelen 2012-2013	Totaal toewijzing 2013	Lasten 2013
1. Facultaire basistoekenningen cf. Advies 23-06-2010	12.000		12.000	
2. Idem, loonbijstellingen t/m 2011	693		693	
3. Idem, loonbijstellingen 2012-2013		154	154	
4. <i>Facultaire basistoekenningen incl. loonbijstellingen (= 1 + 2 + 3)</i>	12.693	154	12.847	14.537
5. Landelijke onderzoekscholen	167	2	169	181
6. Persoonlijk budget ReMa-studenten	251	3	254	205
7. Flankerend beleid	0	-	-	10
8. NWO-promotieplaatsen	350	-	350	350
9. Regieorgaan	151	1	152	81
10. Landelijke samenwerking	2.086	25	2.111	280
Totaal	15.698	185	15.883	15.644

De bovenvermelde toewijzingen 2013 incl. salarismaatregelen tot en met 2011 komen overeen met de desbetreffende bedragen in de brief van OCW van 8 september 2011. De salarismaatregelen 2012 en 2013 zijn hieraan toegevoegd conform ambtelijke informatie van OCW.

Ter toelichting dient het volgende.

Ad 4: Facultaire basistoekenningen

De lasten 2013 in verband met de *facultaire basistoekenningen* voor dat jaar van in totaal k€ 14.537 worden in tabel 2 naar bestedingsdoelen gespecificeerd en in relatieve zin vergeleken met de toekenningen conform het Implementatieadvies (zie blz. 59 van dat advies) en met de bijgestelde bestedingsplannen 2012-2015 waarmee OCW de facto akkoord is gegaan bij brief van 7 februari 2012.

Tabel 2: Specificatie lasten t.l.v. Facultaire basistoekenningen DGW 2013 (bedragen x € 1.000; afgerond)

Bestedingsdoel	Lasten 2013 absoluut	Lasten 2013 in %	Verdeling in % cf. Implementatie- advies	Verdeling in % cf. bijgestelde bestedingsplannen
1. Vergrijzing staf/onvoldoende doorstroming jong talent	4.924	34	28	31
2. Sterk gestegen ow-last en druk op oz-tijd	5.873	40	48	44
3. Zwak afstudeerrendement i.h.b. in de BA	994	7	8	6
4. Versnipperd ow-aanbod i.h.b. in de MA	283	2	4	4
5. Nadelige kleinschaligheid	1.599	11	7	8
6. Onderbenutting maatschappelijke uitstraling	864	6	5	7
Totaal	14.537	100	100	100

Op basis van de tabellen 1 en 2 kan het volgende worden geconcludeerd.

i) De verdeling van de facultaire lasten 2013 naar bestedingsdoelen komt voor het overgrote deel overeen met die welke is voorzien in het Implementatieadvies van 23 juni 2010 resp. de bijgestelde bestedingsplannen 2012-2015. Een zekere mate van verschuiving kan het gevolg zijn van verschillen in het tempo waarin de onderscheiden bestedingsdoelen konden worden gerealiseerd en de geboden mogelijkheid van over- en onderschrijding tussen de gebudgetteerde bedragen.

ii) Voor 2013 is er sprake van overbesteding van de facultaire basistoekenningen ter grootte van k€ 1.690 (k€ 12.847 minus k€ 14.537). Als daarnaast rekening wordt gehouden met het basissaldo dat ultimo 2012 resteerde van k€ 4.265 (afgerond; zie Tussenrapportage 2012, blz. 20), is er ultimo 2013 in totaal een cumulatief saldo op de facultaire basistoekenningen van k€ 2.575. Zoals uit bijlage 2 blijkt zijn de cumulatieve saldi met name te lokaliseren bij de grote faculteiten UvA, UL en RU. Gezien de overbesteding in 2013 en de door de betrokken decanen toegelichte bestedingsplannen 2014-2015 blijft de stellige verwachting dat het saldo van k€ 2.575 ultimo 2014 grotendeels zal zijn besteed.

Ad 5: Landelijke onderzoekscholen

De middelen DGW ter medefinanciering van de personele infrastructuur van de landelijke onderzoekscholen en met name van de organisatie van het onderwijs voor researchmasterstudenten zijn geoormerkt. De ultimo 2013 voor dit doel bij de betrokken instellingen resterende middelen van in totaal k€ 13,6 (k€ 24,8 ultimo 2012 minus negatief saldo 2013 van k€ 11,2) betreffen dan ook openstaande (na)betalingen of hangen samen met het boeken van de bijdrage aan de onderzoekscholen, waarvoor de faculteit penvoerder is, alleen voor zover daar reële lasten tegenover staan. Dit is het geval bij de UvA. De verwachting is dat het saldo bij deze faculteit, dat door de opstartfase is ontstaan, eind 2015 zal zijn ingelopen (zie bijlage 2 voor de specificatie naar faculteiten).

Aan de onderzoeksschool NOSTER (Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap) is (op basis van de erkenning als een zgn. grote onderzoeksschool) een bijdrage in de jaren 2013 tot en met 2015 toegezegd vanuit de gelden Duurzame GW van k€ 15 per jaar en vanuit de betrokken faculteiten van k€ 40 per jaar. De hiertoe benodigde gelden Duurzame GW kunnen worden gevonden binnen het beschikbare bedrag voor persoonlijke budgetten researchmasterstudenten. Daarom wordt de bijdrage 2013 ook onder dat hoofd verantwoord (zie onder Ad 6).

Begin 2013 is de voormalige onderzoeksschool Ethiek opgegaan in de nieuwe bredere Onderzoeksschool Wijsbegeerte en is het penvoerderschap overgegaan van de Universiteit Utrecht naar de Erasmusuniversiteit Rotterdam. Vooral is afgesproken dat de bijdrage Duurzame Geesteswetenschappen tussen beide instellingen wordt verrekend. Aandachtspunt voor deze nieuwe onderzoeksschool, die zich nog in een opstartfase bevindt, is het creëren van een passend onderwijsaanbod voor de researchmasterstudenten Wijsbegeerte.

Ad 6: Persoonlijke budgetten researchmasterstudenten

In de Tussenrapportage 2012 werd geconstateerd dat het feitelijk volgen van het aangeboden onderwijs door researchmasterstudenten bij verschillende onderzoekscholen in mindere mate geschiedt dan op basis van de toegekende persoonlijke budgetten zou mogen worden verwacht. Daarom werd aangekondigd dat het Regieorgaan met LOGOS en het DLG zou gaan bezien hoe de effectiviteit van het onderwijsaanbod van de onderzoekscholen voor researchmasterstudenten kan worden vergroot. Op basis van een door het Regieorgaan uitgevoerde evaluatie werd overeenstemming bereikt over de volgende verbeterpunten:

- 1) Bij hun inschrijving in een researchmaster ontvangen studenten van de betrokken coördinator een overzicht van het onderwijs dat gedurende twee jaar van hun studie wordt aangeboden door de meest verwante onderzoekschool (eventueel scholen) waarin wordt aangegeven dat het gaat om hoogwaardig en intensief (inter)disciplinair onderwijs. Uitvoering: faculteiten.
- 2) De inhoud van dit onderwijs is in beide jaren verschillend zodat een student minimaal 10 EC gespreid over twee jaar via de onderzoekschool kan volgen. Uitvoering: onderzoekscholen.
- 3) In de programmering van de researchmasters wordt per 2014-2015, indien en voor zover dat nog niet het geval is, een ruimte van jaarlijks 5 EC ingebouwd voor verplichte deelname aan een cursus van de eigen onderzoekschool (waarbij de student staat ingeschreven) en/of een andere onderzoekschool. Het Regieorgaan zal er op toezien dat dit per 1 september 2014 in de OEREN is vastgelegd. Uitvoering: faculteiten m.u.v. de universiteit Maastricht die buiten deze regeling blijft en de researchmasters geheel in eigen huis zal blijven verzorgen.
- 4) De onderzoekscholen presenteren hun onderwijsaanbod voor researchmasterstudenten op een meer aantrekkelijke wijze op hun website. Uitvoering: onderzoekscholen.
- 5) De onderzoekscholen krijgen geen bedrag meer in één keer van € 500 per researchmasterstudent t.l.v. de middelen Duurzame Geesteswetenschappen. Uitvoering: faculteiten.

NB. Voor de onder 1) t/m 4) vermelde verbeterpunten geldt dat zij uiterlijk per 1-9-2014, maar zoveel mogelijk eerder, dienen te worden gerealiseerd.

Voorts is besloten tot invoering per 1-2-2015 van een nieuw regime voor toekenning aan faculteiten van middelen DGW voor persoonlijke budgetten, op basis van de per die datum bij de onderzoekscholen aangemelde researchmasterstudenten aan wie niet eerder twee keer een persoonlijk budget is toegekend. De faculteiten geven deze middelen door aan de betrokken onderzoekscholen. (Hierbij komt de onderzoekschool Noster gezien andere afspraken niet voor vergoeding in aanmerking, maar wel het door Leiden Global als informele onderzoekschool aangeboden onderwijs). Aan het eind van het collegejaar 2014-2015 wordt bezien of de onderzoekscholen voor de aangemelde aantallen researchmasterstudenten 5 EC onderwijs hebben verzorgd. Voor zover dit aantal kleiner is dan het voorlopig gefinancierde aantal wordt het verschil in mindering gebracht op de voorlopige financiering voor het jaar 2015-2016. Voor 2016 bestaat het perspectief van structurele toekenning van de gelden Duurzame Geesteswetenschappen. Bij definitieve positieve evaluatie van de persoonlijke budgetten door het Regieorgaan zal in het eindrapport verdiscontering daarvan in de aan faculteiten structureel toe te wijzen bedragen ex-DGW worden voorgesteld. In principe kan de regeling van 2014-2015 dan door de faculteiten zelfstandig worden gecontinueerd.

Omdat realisatie van de verbeterpunten de nodige tijd vergt, is besloten de bestaande regeling – bij wijze van overgangsfase – ook voor het studiejaar 2013-2014 te handhaven. Uitgangspunten van deze regeling zijn: (a) de researchmasterstudent moet zijn aangemeld bij een onderzoekschool, (b) per aangemelde researchmasterstudent kan een jaarlijks bedrag van € 250 worden vergoed, (c) een researchmasterstudent mag maximaal twee jaar worden meegeteld, ook als deze langer staat ingeschreven.

Voor 2013 was beschikbaar aan middelen DGW voor persoonlijke budgetten een bedrag van k€ 253,8. Aanwending hiervan heeft feitelijk plaatsgevonden voor een bedrag van in totaal k€ 250,8. Specificatie: Lasten 2013 k€ 205,1, afdekking tekorten ultimo 2012 k€ 30,7, bijdrage onderzoekschool Noster k€ 15. Zie bijlage 2 voor de specificatie naar faculteiten. (De in bijlage 2 opgenomen cumulatieve saldi ultimo 2012 van het budget ReMa-studenten verschillen voor de UvA, EUR, VU en UU van de desbetreffende saldi zoals vermeld op blz. 20 van de

Tussenrapportage 2012. De verklaring hiervoor is dat na het uitbrengen van de Tussenrapportage 2012 in goed overleg met die faculteiten nog een correctie is toegepast). Aldus resteert een positief saldo ultimo 2013 van k€ 3,0 (k€ 253,8 minus k€ 250,8). NB. In bijlage 2 is een cumulatief saldo ultimo 2013 berekend van k€ 43,9, hiervan is echter k€ 40,9 toe te schrijven aan meer toegekende bedragen dan het budget 2013 eigenlijk toestond, zodat de facto een saldo van k€ 3,0 resteert. Het Regieorgaan stelt voor dit saldo naar 2014 overbrengen voor het opvangen van eventueel nog nakomende correcties. (Overigens dienen de faculteiten de in bijlage 2 als cumulatieve saldi ultimo 2013 Budget ReMa-studenten vermelde bedragen in 2014 terug te storten naar het Regieorgaan en zullen de faculteiten met een negatief saldo dit alsnog uitbetaald krijgen. E.e.a. is nodig omdat de toewijzingen 2013 eerder naar de faculteiten zijn overgemaakt).

Ad 7: Flankerend beleid

Wegens het aanvankelijk beoogde flankerend loopbaanbeleid ten behoeve van de promovendi in het kader van het gezamenlijke programma van het Regieorgaan en NWO voor promoties in de geesteswetenschappen resteerde ultimo 2012 een bedrag van k€ 10 bij de UvA. Dankzij toekenning van een promovendus in het kader van het gemeenschappelijk promotieprogramma was aanwending daarvan in 2013 voor de bench fee en materiële kosten mogelijk. De middelen voor flankerend beleid zijn daarmee volledig uitgeput.

Ad 8: NWO-promotieplaatsen

Na de eerste bijdrage van M€ 3,5 in 2010 aan het gezamenlijke programma voor promotieplaatsen in de geesteswetenschappen van NWO en het Regieorgaan is in de loop van 2011 het volgende schema voor de verdere bijdragen vanuit het Regieorgaan overeengekomen (afgerond op € 1.000): 2011: k€ 1.150; 2012: k€ 601; 2013: k€ 350; 2014: k€ 500 en 2015: k€ 375.

Het bovenvermelde financieringsschema impliceerde een verhoging van de bijdrage Duurzame GW volgens het Implementatieadvies van 23 juni 2010 van in totaal k€ 5.625 naar k€ 6.476. Mede omdat het gebiedsbestuur NWO-G daarnaast – met steun vanuit het Algemeen Bestuur van NWO – € 1,5 mln extra voor de uitvoering van het programma beschikbaar heeft gesteld, werd een substantiële uitbreiding van het aantal promotieplaatsen mogelijk. In 2013 zijn 762 aanvragen voor een promotieplaats in het kader van dit programma bij de faculteiten ingediend. Dit betekent dat de aanvraagdruk in deze ronde bijzonder hoog was. Uit de aanvragen zijn – volgens vooraf vastgestelde quota – 40 projectvoorstellen door de decanen geselecteerd en vervolgens ingediend bij NWO Geesteswetenschappen en het Regieorgaan. Gegeven de beschikbare middelen zijn er hiervan 20 gehonoreerd (19 promovendi en 1 docentpromovendus). Ook aanvragen van "kleine" faculteiten (EUR, VU, UM en OU) zijn dit keer weer toegekend.

Vrijwel alle in voorgaande jaren toegekende promovendi zijn nog actief, één promovendus uit de toekenningsronde 2011 is inmiddels om persoonlijke redenen met het promotieonderzoek gestopt; een ander heeft zijn onderzoek moeten opschorten wegens tijdelijke arbeidsongeschiktheid.

Zoals eerder gemeld in de Tussenrapportage 2012 hebben het Regieorgaan en NWO-G de sterke wens het programma op niveau voort te zetten, in ieder geval voor 2015 maar zo mogelijk ook daarna. Om ook in 2015 een ronde mogelijk te maken heeft het Regieorgaan besloten om hiervoor financiële ruimte te bestemmen binnen de overige budgetten Duurzame Geesteswetenschappen 2013 tot en met 2015 voor zover die niet aan faculteiten zijn toegewezen. De hoogte van de bijdrage vanuit de middelen Duurzame Geesteswetenschappen voor een ronde in 2015 is inmiddels bepaald op € 1,6 mln. NWO-Geesteswetenschappen heeft daarvoor met steun van het Algemeen Bestuur een bijdrage van € 2 mln voorzien. Daaraan zal nog worden toegevoegd het eventuele overschot dat resteert na de rondes 2013 en 2014. NWO-G en het Regieorgaan zijn het er daarbij over eens dat er in de rondes 2014 en 2015 overeenkomstige aantallen toekenningen zouden moeten plaatsvinden zodat een grote terugval van dit aantal in 2015 wordt vermeden. Ultimo 2012 had het Regieorgaan voor de promotieronde 2015 reeds een reservering van k€ 970 getroffen (zie o.a. de Tussenrapportage 2012, blz. 8). Zoals onder Ad 9 en 10 nader wordt toegelicht kan het Regieorgaan ultimo 2013 hieraan toevoegen een bedrag van k€ 411 (k€ 71 Saldo budget Regieorgaan 2013 plus de te herbestemmen middelen landelijke samenwerking 2013 van k€ 340). Aldus komt de reservering voor de promotieronde 2015 ultimo 2013 in totaal op k€ 1.381.

Ad 9: Regieorgaan

Bij brief van 2 mei 2014 heeft het Regieorgaan de afrekening en verantwoording van zijn apparaatskosten 2013 aan de afdeling Financiën en Control van de UU doen toekomen. Samengevat komt deze verantwoording erop neer

dat tegenover een budget van € 152.382 (€ 150.555 plus € 1.827 loonbijstelling 2012-2013) lasten zijn gerealiseerd voor een bedrag van € 81.207. Door een terughoudend bestedingsbeleid is aldus een positief saldo 2013 van € 71.175 gerealiseerd. Het Regieorgaan wil dit saldo bestemmen voor de in 2015 uit te voeren ronde van het programma Promoveren in de geesteswetenschappen (zie hiervoor onder Ad 8).

Ad 10: Landelijke samenwerking

De directeur HO&S heeft bij brief van 21 november 2012 bericht toestemming te geven de gereserveerde middelen Duurzame Geesteswetenschappen tot het (destijds) gevraagde bedrag van in totaal M€ 8,215 aan te wenden voor het (voorlopige) Actieplan Masterlanguage en Vakdidactiek. Deze middelen hebben betrekking op de toewijzingen Duurzame Geesteswetenschappen voor de jaren tot en met 2015, waarvan aanwending ook is toegestaan in latere jaren, dus ook in de jaren 2016-2017, na afloop van het huidige programma Duurzame Geesteswetenschappen. Hij plaatste daarbij wel enkele kanttekeningen. Mede met het oog op die plannen heeft in overleg tussen het DLG en het Regieorgaan bijstelling plaatsgevonden. De uitkomst is twee verbonden, maar ook zelfstandige actieplannen: het Actieplan Masterlanguage en het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen, beide van 4 februari 2013. Het (definitieve) Actieplan Masterlanguage is volledig door het Regieorgaan geaccordeerd, inclusief de daarvoor benodigde middelen voor de periode 2013 tot en met 2015 van k€ 1.952. Van het tweede actieplan zijn alleen de investeringen in de vakdidactiek (kosten Stuurgroep Vakdidactiek, Meesterschap in de Vakdidactiek en het onderzoekersprogramma DUDOC-Alfa) door het Regieorgaan geaccordeerd voor een bedrag van in totaal k€ 6.251, waarvan k€ 850 te financieren door de betrokken faculteiten. De geraamde bijdragen voor beide plannen uit de middelen Duurzame Geesteswetenschappen in de periode 2013 tot en met 2018 bedragen in totaal k€ 7.353 (k€ 1.952 plus k€ 6.251 minus k€ 850).

In 2011 en 2012 zijn uiteraard nog geen uitgaven voor de landelijke samenwerking masters op basis van deze plannen gedaan. Dit betekent dat vooralsnog, d.w.z. voor verwerking van de lasten 2013, de volgende middelen beschikbaar zijn.

Tabel 3: Middelen landelijke samenwerking masters (bedragen x € 1.000; afgerond)

Herkomst	Bedrag excl. indexering	Indexering 2012	Indexering 2013	Totaal
Saldo ultimo 2011 cf. Tussenrapp. 2011, blz. 8	432			432
Rijksbijdrage 2012	2.086	23		2.109
Rijksbijdrage 2013	2.086	23	2	2.111
Rijksbijdrage 2014	1.934	22	2	1.958
Rijksbijdrage 2015	2.060	23	2	2.085
Totaal	8.598	91	6	8.695

Opvallend is dat de middelen voor landelijke samenwerking in vergelijking met de Tussenrapportage 2012 (blz. 9) zijn afgenomen met k€ 93 (k€ 8.695 minus k€ 8.788). Dit is het gevolg van een lagere indexering door OCW van de middelen voor 2013 t/m 2015 dan bij het opstellen van de Tussenrapportage 2012 mocht worden aangenomen.

Kwaliteitsindicatoren onderzoek

Eind 2012 heeft het ministerie toestemming gegeven voor financiering van het plan "Kwaliteitsindicatoren en valorisatie: naar een nieuw werkbaar instrumentarium" uit de voor landelijke samenwerking gereserveerde middelen voor een bedrag van in totaal k€ 367. De verdeling hiervan over de jaren van geplande uitvoering is als volgt: 2013: k€ 80, 2014: k€ 144, 2015: k€ 143. Uitvoering van dit project is op voorstel van het DLG belegd bij dit gremium, met de UvA als interne projectleider. Door een vertraagde start van dit project is in 2013 tegenover het begrote bedrag van k€ 80 slechts k€ 24 aan lasten gerealiseerd met name ten behoeve van de projectsecretaris. Dit betekent een overschot van k€ 56. Het Regieorgaan wil dit overschot laten doorschuiven naar 2015. Overigens heeft het Regieorgaan er niet alleen bij de projectleiding op aangedrongen een inhaalslag te maken, maar er ook op

gewezen dat de vertraging niet mag leiden tot hogere kosten van de projectsecretaris. Zie in dit verband ook hoofdstuk 4.

Masterlanguage

In het Actieplan Masterlanguage – eveneens uit te voeren onder regie van het DLG – is voor 2013 een kostenraming van k€ 530 opgenomen. Die raming was gebaseerd op de veronderstelling dat Masterlanguage vanaf 1 september 2013 volledig in werking zou zijn. Doordat dit niet het geval is geweest en het 1^e semester van het studiejaar 2013-2014 feitelijk een aanlooperperiode is gebleken, zijn de lasten lager uitgevallen. Vergoedingen voor voorbereiding en het verzorgen van onderwijs in het 1^e semester behoeften niet te worden uitgekeerd, landelijke masterdagen en extracurriculaire activiteiten vonden nog slechts incidenteel plaats. De lasten 2013 kwamen daardoor uit op slechts k€ 166,6. In vergelijking met het geraamde bedrag van k€ 530 betekent dit een overschot van k€ 363,4. Het Regieorgaan wil hiervan k€ 23,4 gebruiken voor het afdekken van het tekort dat samenhangt met de kosten van de Stuurgroep Vakdidactiek Geesteswetenschappen en het restant van k€ 340 toevoegen aan de reservering voor de ronde 2015 van het programma Promoveren in de geesteswetenschappen (Zie Ad 8).

Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen

In het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen zijn voor 2013 uitsluitend de materiële kosten van de Stuurgroep Vakdidactiek Geesteswetenschappen opgenomen. Omdat in de loop van 2013 bleek dat de uitwerking van het programma DUDOC-Alfa en de voorbereiding van een plan voor personele versterking op het terrein van de vakdidactiek geesteswetenschappen een substantiële inzet van de voorzitter van de stuurgroep vergden, heeft het Regieorgaan daarnaast ingestemd met partiële vervanging en ondersteuning voor laatstgenoemde. Hierdoor zijn de lasten voor dit onderdeel in 2013 in totaal uitgekomen op k€ 33,4 waarvan k€ 0,7 materiële lasten en k€ 32,7 personele lasten. Ten opzichte van het gebudgetteerde bedrag van k€ 10 impliceert dit een tekort van k€ 23,4. Zoals hierboven is aangegeven kan dit tekort worden gedekt uit het overschot Masterlanguage voor 2013.

Totaalbeeld

Tegenover de rijksbijdrage 2013 voor landelijke samenwerking van k€ 2.111 staan aldus de volgende lasten (afgerond): Kwaliteitsindicatoren onderzoek k€ 80 (incl. een voorziening ad k€ 56), Masterlanguage k€ 167 en Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen k€ 33, dus in totaal k€ 280. Dit betekent een positief jaarsaldo van k€ 1.831. Zoals hiervoor is beschreven wil het Regieorgaan hiervan k€ 340 toevoegen aan de reservering voor de ronde 2015 van het samen met NWO uitgevoerde programma Promoveren in de geesteswetenschappen. Het resterende saldo van k€ 1.491 kan worden toegevoegd aan de middelen voor landelijke samenwerking in de komende jaren. Deze middelen komen aldus op k€ 7.197. Zie de opbouw in de hierna opgenomen tabel.

Tabel 4: Middelen landelijke samenwerking masters na verwerking lasten 2013 (bedragen x € 1.000; afgerond)

Herkomst	Totaalbedrag	Toelichting
1. Saldo 2011	432	
2. Saldo 2012	2.109	
3. Reservering 2012	-/- 878	Promoveren in de GW 2015
4. Cum. saldo ult. 2012 (1 t/m 3)	1.663	
5. Saldo 2013 voor reservering	1.831	
6. Reservering 2013	-/- 340	Promoveren in de GW 2015
7. Cum. saldo ult. 2013 (4 t/m 6)	3.154	
8. Rijksbijdrage 2014	1.958	Incl. indexering 2012 en 2013
9. Rijksbijdrage 2015	2.085	Incl. indexering 2012 en 2013
Totaal (7 t/m 9)	7.197	Incl. k€ 97 indexering

Bij buiten beschouwing laten van de indexeringen komt het beschikbare bedrag voor landelijke samenwerking in de jaren na 2013 op k€ 7.100 (k€ 7.197 minus k€ 97 indexeringen). Dat bedrag komt overeen met de geraamde, nog verwachte kosten voor respectievelijk:

- het project Kwaliteitsindicatoren onderzoek ad k€ 287,
- Masterlanguage ad k€ 1.422 (k€ 711 zowel in 2014 als in 2015),
- Versterking vakdidactiek geesteswetenschappen ad k€ 850 (netto k€ 425 zowel in 2014 als in 2015),
- Stuurgroep vakdidactiek geesteswetenschappen ad k€ 40 (in de jaren 2014 t/m 2017 telkens k€ 10) en
- DUDOC-Alfa k€ 4.501 (k€ 396 voor 2014, k€ 1.117 voor 2015, k€ 1.116 voor 2016, k€ 1.117 voor 2017 en k€ 755 voor 2018).

3. AANDACHTSPUNTEN MONITORING FACULTEITEN

Het Regieorgaan Geesteswetenschappen is in juli 2009 ingesteld en heeft in dat jaar voor het eerst middelen Duurzame Geesteswetenschappen naar faculteiten uitgezet (M€ 1,8). Voor het toetsen van het effect van de middelen Duurzame Geesteswetenschappen, die aan de faculteiten zijn toegekend, ligt het daarom in de rede een vergelijking te maken met de situatie in 2008 (zo mogelijk) of 2009.

In dit hoofdstuk volgt een aantal bevindingen voor de sector als geheel waarbij wordt aangehaakt bij de structuurproblemen van de faculteiten zoals vermeld in het rapport "Duurzame Geesteswetenschappen" van de commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen.

1. *Krapte in de verschillende geldstromen*

Zoals eerder gemeld in de Tussenrapportage 2012 staan in de meeste faculteiten tegenover de extra middelen ter verduurzaming van de Geesteswetenschappen in meer of mindere mate generieke bezuinigingen resp. een achterblijven van groei van de nodige middelen. De oorzaken zijn divers (o.a. algemene universitaire financiële problematiek, aanpassing van universitaire allocatiemodellen omdat de groei niet financieerbaar is, relatief achterblijven bij andere faculteiten). Op basis van het overleg met de decanen kan overigens worden geconcludeerd dat er geen instellingen zijn waar meer dan evenredig op een faculteit is bezuinigd wegens de middelen Duurzame Geesteswetenschappen.

Ondanks de bezuinigingsdruk kan worden geconstateerd dat vrijwel alle faculteiten er goed in zijn geslaagd in 2013 een begrotingsevenwicht te bereiken resp. te handhaven, in enkele gevallen mede dankzij incidentele bijdragen van het College van Bestuur. Naast de reorganisatie- en/of transitieprocessen die in 2013 liepen bij de UU, RUG en VU zijn nu ook partiële reorganisaties in gang gezet bij de kleinere faculteiten EUR (Geschiedenis) en UvT (Cultuurwetenschappen). Deze veranderingsprocessen zijn mede in gang gezet om ook op langere termijn de financierbaarheid van de desbetreffende afdelingen te kunnen waarborgen. Op gepaste afstand geeft het Regieorgaan desgevraagd soms incidentele adviezen bij de koers van dergelijke reorganisaties.

Op een enkele uitzondering na beschikken vrijwel alle faculteiten over een algemene reserve die als een buffer bij financiële tegenvallers kan fungeren. In een aantal gevallen wordt de nodige verdere opbouw daarvan nagestreefd.

2. *Vergrijzing van de wetenschappelijke staf en onvoldoende doorstroming jong talent*

Verjonging en doorstroming zijn o.a. afhankelijk van de instroom van promovendi en postdocs. Deze instroom is opgenomen in de volgende tabel waarin de ontwikkeling van de WP-bezetting per jaareinde wordt getoond.

Tabel 5: Ontwikkeling WP-bezetting per jaareinde (fte in dienst)

Jaar	HGL	UHD	UD	Docent	Staf	Postdoc	Promovendi	Totaal
2008	388,7	231,2	763,9	402,7	1.786,5	269,2	689,0	2.744,7
2009	390,3	231,9	795,4	372,8	1.790,4	280,4	687,1	2.757,9
2010	403,9	239,5	799,2	367,9	1.810,5	285,2	709,0	2.804,7
2011	409,9	233,1	823,7	379,8	1.846,5	316,4	757,9	2.920,8
2012	416,2	230,1	865,6	375,4	1.887,3	322,5	755,5	2.965,3
2013	420,5	239,5	856,3	389,2	1.905,5	292,5	786,5	2.984,5

Uit de tabel kan t.o.v. de bezetting ultimo 2012 worden afgelezen een uitbreiding van de staf met circa 1% met name in de sfeer van docenten en hoogleraren. De afname van het aantal UD's met 9,3 fte wordt geheel gecompenseerd door een uitbreiding van het aantal UHD's. Het aantal promovendi is t.o.v. 2012 toegenomen met 31 fte, terwijl het aantal postdoc-plaatsen met 31 fte is afgenomen. Het Regieorgaan beseft dat het laatste een verkleining van de doorstroommogelijkheden voor gepromoveerden betekent. De kansen voor in- en doorstroming in het wetenschappelijk personeel zijn in de afgelopen jaren overigens toch toegenomen. In vergelijking met de situatie 2008 is er sprake van een groei van resp. het aantal fte UD van 763,9 ultimo 2008 naar 856,3 ultimo 2013, van het aantal fte postdoc van 269,2 ultimo 2008 naar 292,5 ultimo 2013 en van het aantal fte promovendi van 689,0 ultimo 2008 naar 786,5 ultimo 2013. Terwijl de toename van het aantal UD's deels direct

aan het proces Duurzame Geesteswetenschappen is toe te schrijven, geldt voor de groei van de aantallen promovendi en postdocs dat de middelen Duurzame Geesteswetenschappen zowel direct als indirect daarop effect hebben gehad. Indirect namelijk door (tijdelijke) toekenning van extra onderzoekscapaciteit waardoor meer aanvragen voor tweede of derde geldstroomprojecten zijn gehonoreerd.

Het aantal promoties in de geesteswetenschappen heeft zich in de loop der jaren als volgt ontwikkeld: in 2008 waren er 230 promoties, in 2009: 292, in 2010: 281, in 2011: 285, in 2012: 351 en in 2013: 307.

De gegevens over de leeftijdsopbouw van de wetenschappelijke staf worden wegens het geringe verloop maar 1 keer per 2 jaar door het Regieorgaan opgevraagd. De ontwikkeling van de leeftijdsopbouw van de staf over de jaren 2009, 2011 en 2013 is in tabel 6 opgenomen.

Tabel 6: Leeftijdsopbouw wetenschappelijke staf in %

Ultimo	t/m 34 jr	35 t/m 44 jr	45 t/m 55 jr	56 t/m 60 jr	> 60 jr	Totaal
2009	11,5	22,7	36,9	16,8	12,1	100
2011	12,5	24,1	35,1	16,8	11,4	100
2013	13,2	26,2	30,9	17,8	11,9	100

Uit de vermelde data blijkt een groei van het aantal wp beneden 45 jaar van 34,2 % ultimo 2009, naar 36,6% ultimo 2011 en van 39,4% in 2013. Daarbij doet die groei zich zowel voor in de groep tot en met 34 jaar als in de groep van 35 tot en met 44 jaar. De groep die het meest is afgenomen is die van 45 tot en met 55 jaar. Het aandeel van de groep boven 55 jaar is tamelijk constant gebleven. E.e.a. betekent dat er daadwerkelijk verjonging heeft plaatsgevonden, ook al is de zittende staf inmiddels vier jaar ouder geworden.

3. Sterke gestegen onderwijslast en druk op onderzoekstijd

De ontwikkeling van de totale onderwijslast in de afgelopen jaren wordt in tabel 7 zichtbaar gemaakt op basis van de aantallen gerealiseerde studiepunten (EC's) en de aantallen diploma's. Tevens zijn in de tabel opgenomen de aantallen ingeschreven studenten per 1 oktober van het desbetreffende studiejaar. (NB. De aantallen EC's zijn gewijzigd t.o.v. die in de Tussenrapportage 2012 als gevolg van correcties door faculteiten. De aantallen diploma's en aantallen studenten verschillen ook enigszins door correcties van de VSNU).

Tabel 7: Ontwikkeling aantallen EC's en diploma's

Studiejaar	Aantallen EC's	BA-diploma's	MA-diploma's	Doctoraal-diploma's	Totaal diploma's	Aantallen studenten
2007-2008	1.341.859	4.080	3.520	426	8.026	pm
2008-2009	1.405.164	4.550	3.871	178	8.599	33.079
2009-2010	1.486.719	4.604	4.262	245	9.111	34.945
2010-2011	1.534.772	5.004	4.975	51	10.030	35.979
2011-2012	1.553.432	5.784	5.804	7	11.595	35.421
2012-2013	1.513.759	4.950	4.600	0	9.550	33.222
2013-2014						34.216

Als indicatie voor de onderwijslast en de druk op onderzoekstijd wordt veelal een staf-studentratio gehanteerd. Bij gebruikmaking van de methodiek die ook in het rapport "Duurzame Geesteswetenschappen" van de Commissie Nationaal Plan Duurzame Geesteswetenschappen is toegepast, kunnen de volgende staf-studentratio's worden berekend: 2009: 1:41, 2010: 1:41, 2011: 1:39, 2012: 1:36 en 2013 1:37. M.a.w. er lijkt in de afgelopen jaren geleidelijk sprake te zijn van een verbeterde situatie, zij het dat er voor 2013 sprake is van een geringe terugval.

Om te weten of die verbetering ook op de "werkvloer" als zodanig wordt ervaren, heeft het Regieorgaan de faculteiten gevraagd of er recent ook personeelsenquête's zijn gehouden waarin o.a. is gevraagd naar de arbeidssatisfactie met name van het wetenschappelijk personeel. Voor zover de resultaten bekend waren rijst

hieruit globaal het volgende beeld op. De motivatie voor het eigen werk is in het algemeen hoog in vergelijking met die bij andere faculteiten. De werkdruk wordt echter nog steeds als hoog ervaren mede doordat men diverse nieuwe taken op zich af ziet komen zoals een intensievere studentbegeleiding (bijv. intakegesprekken, bindend studieadvies, BKO) en de druk om onderzoekaanvragen op te stellen, vooral in het geval continuering van een tijdelijke aanstelling mede afhankelijk is gesteld van honorering van die aanvraag. Overigens vallen de resultaten van de personeelsenquêtes veelal negatiever uit in een situatie waarin sprake is van een reorganisatie. Door intensievere contacten met docenten, verheldering van taakverdelingsmodellen, scholingstrajecten voor leidinggevend en e.d. proberen faculteitsbesturen en afdelingsvoorzitters zoveel mogelijk verbetering van de arbeidssatisfactie te bewerkstelligen.

4. Zwak afstudeerrendement, vooral in de BA-fase

Zoals gemeld in de Tussenrapportage 2012 hebben alle faculteiten maatregelen in gang gezet om het onderwijsrendement en de onderwijskwaliteit te verbeteren mede met het oog op de prestatieafspraken die tussen de instelling en OCW zijn gemaakt. In een aantal gevallen zijn de maatregelen uitgebreid resp. aangescherpt. Zo is ook bij de UvA in 2013 het bindend studieadvies (BSA) ingevoerd en bij de EUR 'Nominaal is Normaal', is elders de BSA-norm verhoogd (RUG) en zijn er bij verschillende instellingen uitgebreide matchingsactiviteiten ontwikkeld toegesneden op de behoefte van individuele studenten en opleidingen. Het Regieorgaan heeft zich bij de toetsing van deze maatregelen vooral gericht op het bachelorrendement, de docentkwaliteit (aandeel docenten met een basiskwalificatie onderwijs) en de onderwijsintensiteit (aandeel voltijd BA-opleidingen met minder dan 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren in het eerste jaar van de voltijd BA-opleidingen). Op basis van de ontvangen rapportages en het gevoerde overleg heeft het Regieorgaan geconstateerd dat de doelstelling onderwijsintensiteit nagenoeg bij alle faculteiten is gerealiseerd of in het studiejaar 2014-2015 zal worden verwezenlijkt.

Een stijging van het gemiddelde BA-rendement is waarneembaar. Terwijl van de eerstejaars per 1-10-2006, die zich in het tweede jaar herinschreven, na 4 jaar 60,9% afstudeerde, liep dat cijfer in de jaren daarna op tot resp. 62,7%, 69,4% en 68,8%. (NB. De eerste drie percentages verschillen van die in de Tussenrapportage 2012 als gevolg van correcties door de VSNU). Overigens is de rendementsproblematiek uiteraard moeilijker te sturen omdat daarbij ook persoonlijke factoren van studenten een rol spelen. Om inzicht te krijgen in het oordeel van studenten over hun studie heeft het Regieorgaan gekeken naar de studentoordelen in het kader van de Nationale Studentenenquêtes 2010 t/m 2014. Daaruit blijkt dat het oordeel over resp. de studie in het algemeen, de docenten en de inhoud van de opleiding vrijwel constant is gebleven (3,9 op een schaal van vijf) en dat de (geringe) tevredenheid over de studiebegeleiding iets is toegenomen (van 3,39 naar 3,46).

Tot nu toe blijft bij verschillende faculteiten het aandeel docenten met een basiskwalificatie onderwijs achter bij de beoogde groei naar de doelstelling ultimo 2015. Het Regieorgaan heeft in die gevallen aangedrongen op uitbreiding van de inspanningen in dezen.

Over de vaststelling van de rendementscijfers voor de master zijn inmiddels principeafspraken tussen VSNU, CBS en OCW gemaakt. Het Regieorgaan heeft die cijfers echter bij het opstellen van deze tussenrapportage nog niet ontvangen. Op basis van de van de faculteiten verkregen gegevens lijkt wel te kunnen worden geconcludeerd dat deze rendementen (voor de 1-jarige master na 2 jaar en de 2-jarige masters na 3 jaar) na de stijging voor eerdere cohorten voor het cohort 2011-2012 een terugval vertonen.

Het Regieorgaan heeft slechts partieel en indirect vernomen over de uitkomsten van de recent uitgevoerde onderwijsvisitaties door de NVAO en dan nog maar alleen voor zover die niet zonder meer positief waren. Hetzelfde geldt voor de ter zake met de NVAO overeengekomen herstelplannen. In afwachting van de ontvangst van de volledige rapporten onthoudt het Regieorgaan zich daarom in het kader van deze tussenrapportage van inhoudelijk commentaar over dit onderwerp. Maar het moge duidelijk zijn dat aan een en ander in de volgende rapportage aandacht zal worden besteed, waarbij ook zal worden bezien de relatie met de vele positieve maatregelen die in de afgelopen jaren door de faculteiten zijn getroffen. Indien bij het ministerie en/of de instellingen eerder behoefte mocht bestaan aan advisering door het Regieorgaan in dezen, is het Regieorgaan daartoe op redelijke termijn gaarne bereid.

5. *Versnipperd opleidingsaanbod, vooral in de masterfase*

In de Tussenrapportage 2012 werd gemeld dat de invoering van de brede masterlabels vanaf september 2012 bij alle instellingen is gerealiseerd (behalve bij de OU, die slechts 1 masteropleiding binnen de geesteswetenschappen kent). Dit betekent niet dat het desbetreffende opleidingsaanbod stationair is geworden.

Zo is bij de UU in september 2013 het project 'masterherziening' gestart. Dit project heeft tot doel het palet van masterprogramma's te toetsen op profiel en een – waar mogelijk – onderscheidende invulling ten opzichte van programma's van zusterfaculteiten, de aansluiting op het beroepenveld van alle programma's te verduidelijken en tenslotte voor het gehele aanbod de doelmatigheid en rentabiliteit ervan te garanderen. Kort na de start van dit project is er ook een universiteitsbreed project over de masters gestart dat het kader is gaan vormen voor het facultaire project. De context is daarmee iets verbreed: er wordt ook aandacht besteed aan de aansluiting op actuele onderzoeksvelden (strategische thema's/ focusprogramma's) en de ontwikkeling van een universitair loopbaancentrum. Alle masterprogramma's van de UU zullen intern opnieuw gecertificeerd worden. Verwacht wordt dat e.e.a. in ieder geval zal leiden tot een verdere afname van het aantal cursussen.

Bij de RUG is binnen de opleiding Internationale Betrekkingen het masterprogramma East Asian Studies vormgegeven. Bij de RU blijkt het masterpalet te weinig wervend vermogen te hebben. Daarom is de faculteit der Letteren in 2013 begonnen met de uitvoering van een plan van aanpak voor de verbetering van het marktaandeel. Het masteraanbod wordt hierbij kritisch tegen het licht gehouden, waarbij ook arbeidsperspectieven voor studenten een belangrijke rol spelen. Waar nodig worden de programma's aangepast om de aantrekkelijkheid en relevantie van de masters te verhogen. Aan de hand van de zgn. etalagemaster (gekozen is voor het programma "Nieuwe media, taal en communicatie" binnen de master Communicatie- en Informatiewetenschappen) wordt een gericht voorlichtings- en marketingplan gemaakt. De voorlichting zal meer worden geïncorporeerd in de bacheloropleidingen en de samenwerking met partnerinstellingen in het buitenland zal worden uitgebreid. Ook bij de VU en de OU is een herziening en/of vernieuwing van het masteraanbod in gang gezet.

De samenwerking tussen de RUG en RU, waarbij via videoconferencing ook gezamenlijke colleges op afstand worden verzorgd, loopt goed voor Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen maar niet voor Letteren. De aandacht die de reorganisatie in Groningen vraagt is hieraan in belangrijke mate debet. De betrokken decanen hebben toegezegd na de afronding van die reorganisatie te zullen proberen de samenwerking ook op het terrein van Letteren nieuwe impulsen te geven.

De samenwerking tussen de UvA en VU in het Centre for Ancient Studies and Archeology (ACASA) verloopt voorspoedig. De gezamenlijke masteropleidingen op dit terrein zijn per 1 september 2012 gestart. Het plan bestaat tot de ontwikkeling van gezamenlijke bacheloropleidingen op het gebied van de Klassieke talen, Oudheidkunde en Archeologie, de ontwikkeling van een Engelstalige Master Erfgoedstudies met een zwaar accent op onderzoek, de ontwikkeling van een minor e-Humanities (start per 2014-2015) en de oprichting van een Center of Humanities and Technology, mede in samenspraak met de KNAW-instituten en IBM research.

De hoop, die de directeur HO&S in zijn brief van 20 juli 2012 uitsprak, dat er meer researchmasterstudenten zouden komen, lijkt te worden bewaarheid. In 2008 was er sprake van een instroom van 364 researchmasterstudenten, in 2010 van 430, in 2011 van 454, in 2012 van 500 en in 2013 van 530 (waarbij wijzigingen t.o.v. de cijfers in de Tussenrapportage 2012 het gevolg zijn van correcties door de VSNU).

Masterlanguage is in 2013 van start gegaan. Zie daarvoor hoofdstuk 5.

6. *Nadelige kleinschaligheid*

Zoals gemeld in de Tussenrapportage 2012 zijn de plannen van verschillende faculteiten om het probleem van de nadelige kleinschaligheid aan te pakken inmiddels in uitvoering of krijgen die steeds duidelijker vorm. De nieuwe BA-opleiding International Studies van de UL, die is gehuisvest in Den Haag, startte in 2012 met een instroom van 371 studenten van wie circa 45% uit het buitenland. De instroom van deze opleiding groeide in 2013 zelfs tot 484 studenten. Deze instroom is ook in 2013 niet ten koste gegaan van de instroom in de andere Leidse BA-opleidingen. De UL beseft dat het verzorgen van een dergelijk groot programma een extra zware verplichting op de kwaliteitszorg in de meest brede zin betekent. Er is o.a. een fulltime programmacoördinator benoemd, er is extra (student)ondersteuning en wekelijks overleg van het faculteitsbestuur met de programmacoördinator. De rendementen bij de opleiding International Studies blijken hoger te zijn dan elders in de faculteit. Een factor daarin

is het grote aantal buitenlandse studenten. "Het niveau van de buitenlandse studenten trekt de Nederlandse studenten mee", zo zegt men. De UL heeft besloten wegens onvoldoende instroom met ingang van 1 september 2014 te stoppen met de BA-opleiding Islamitische theologie. Voor belichting van de Islam zullen nog wel cursussen worden aangeboden.

Bij de RUG lijkt de nieuwe BA-opleiding Europese Talen en Culturen (waarin de afzonderlijke moderne talenopleidingen zijn opgegaan behalve Engels en Nederlands), die per 1 september 2013 is geaccrediteerd, een succes te worden. In 2012 had de opleiding, die toen nog een informeel karakter had, een instroom van 104 studenten. In 2013 bedroeg de instroom 133, hetgeen meer is dan de instroom in 2011 in de afzonderlijke opleidingen.

De VU en UvA breiden de samenwerking in het domein Oudheid uit, hetgeen uiteindelijk per september 2016 moet resulteren in gezamenlijke bacheloropleidingen op het gebied van de Klassieke talen, Oudheidkunde en Archeologie. De overige BA-opleidingen binnen de faculteit der Letteren van de VU zijn samengevoegd tot vier brede bachelors die per 1-9-2013 van start zijn gaan. Het betreft de nieuwe opleidingen (1) Communicatie- en Informatiewetenschappen, (2) Literatuur en Samenleving, (3) Geschiedenis (vernieuwd), en (4) Media, Kunst, Design en Architectuur. De beoogde instroom is 80 studenten per opleiding. Helaas moet worden geconstateerd dat de beoogde instroom niet is bereikt en zelfs is teruggelopen. Dit wordt geweten aan twee factoren: de bestuurlijke crisis aan de Vrije Universiteit in een voor de werving cruciale periode (maart-mei 2013) en het nog niet scherp genoeg positioneren van de brede BA-opleidingen met behoud van de meer klassieke afstudeerrichtingen (bijv. Kunstgeschiedenis).

Bij de UU zijn de BA-opleidingen per september 2013 begonnen met de nieuwe basispakketten. Eind oktober 213 was de besluitvorming over de invulling van de verdiepingspakketten en minoren afgerond. Het totale onderwijsaanbod in de bachelorfase zal in het studiejaar 2014-2015 549 cursussen omvatten. Ter vergelijking: het bacheloraanbod in 2010-2011 bedroeg 730 cursussen.

Bij de UvA is gestart met de uitwerking van een nieuwe bacheloropleiding Talen en culturen van Zuidoost-Europa. Deze opleiding zal een brede talen- en culturenopleiding zijn waarin vier taaltrajecten worden aangeboden en waarin in ruime mate aandacht zal zijn voor cultuur in de brede zin van het woord. De focus op een bepaalde regio maakt het mogelijk om efficiënt van vakken bij andere opleidingen gebruik te maken en tot uitwisseling van vakken en studenten te komen.

De RU heeft uitdrukkelijk gekozen voor handhaving van de disciplinaire talenopleidingen, waarmee men mede beoogt een bijdrage te kunnen leveren aan het verhogen van het aantal academisch geschoolde docenten in het voortgezet onderwijs. De campagne 'Duidelijke taal' met de nadruk op disciplinaire profilering lijkt de letterenfaculteit geen windeieren te hebben gelegd. Het aantal eerstejaars studenten voor de talenopleidingen was in 2013 beduidend hoger dan het jaar ervoor. In 2013 is een plan opgesteld om de campagne in te bedden in de bestaande wervingsprocedures en daarmee nog intensiever onder de aandacht te brengen van scholieren, studenten en docenten/schooldecanen.

De EUR wil zich de komende tijd sterk richten op verdere internationalisering omdat men vooral daar verdere groeimogelijkheden ziet. Voor de opleiding Algemene Cultuurwetenschappen zal vanaf 2014-2015 worden gestart met een nieuwe Engelstalige stroom: International Bachelor Arts and Culture Studies. De herziene BA-opleiding Geschiedenis zal, zoals gepland, eveneens in het collegejaar 2014-2015 worden ingevoerd. Deze opleiding voorziet dan in intensief en activerend serieel onderwijs, waarbij ook de vaardighedenlijn is vernieuwd.

Bij de UvT zijn herzieningen voorgenomen van de BA-opleidingen Wijsbegeerte (met ingang van 2014-2015) en Algemene Cultuurwetenschappen (met ingang van 2015-2016 en met twee nieuwe Engelstalige tracks: Online Media en Intercultural Communication). De bacheloropleiding Religie in Samenleving en Cultuur is – zelfstandig geaccrediteerde opleiding – in afbouw. Religiewetenschappelijke curriculumonderdelen zullen worden vervlochten in de bacheloropleiding Algemene Cultuurwetenschappen.

Zoals ook al vermeld in voorgaande tussenrapportages zijn er naast verbreding van opleidingen ook andere maatregelen getroffen om de nadelige kleinschaligheid te beperken, zoals de invoering van een major/minormodel voor de BA-fase en de rol van een faculteit als "leverancier" van onderwijs aan andere bacheloropleidingen binnen de instelling. Het Regieorgaan blijft het laatste van groot belang achten met het oog op zowel de intellectuele bagage en de nodige reflectie van studenten als een duurzame financiële basis voor met name de kleinere geesteswetenschappelijke faculteiten.

7. Onderbenutting maatschappelijke uitstraling

Ook kunnen nieuwe initiatieven worden gemeld ter vergroting van de maatschappelijke uitstraling.

Zo heeft de UvA een veelomvattende samenwerkingsovereenkomst met het Rijksmuseum gesloten, die onder meer betrekking heeft op de ontwikkeling van een nieuw masterprogramma Dutch Art, de instelling van een persoonlijke leerstoel en de ontwikkeling van een expertisecentrum Conservering & Restauratie. Ook NWO is hierbij een belangrijke partner.

Bij de RUG zijn met steun van Duurzame Geesteswetenschappen vijf kenniscentra concreet vorm gegeven en zijn stafleden aangetrokken. Deze centra zijn: Expertisecentrum Taal- en Communicatiestoornissen, Kenniscentrum voor Landschap, Expertisecentrum Arts in Society, Kenniscentrum Filosofie, en Centre for Religion, Conflict and the Public Domain. Alle centra werken samen met maatschappelijke partners. Voor de valorisatieactiviteiten is niet gekozen voor één centrum, maar voor een aantal gespecialiseerde centra omdat verwacht wordt dat die beter zichtbaar zullen zijn en ook beter in staat zullen zijn in te spelen op het te bedienen publiek. Overigens hebben de drie faculteiten van de RU wel gekozen voor één gezamenlijk Alfasteunpunt, waarin de relatie met het voortgezet onderwijs is vormgegeven (webclasses, colleges, prijs voor profielwerkstukken en hulp bij geesteswetenschappelijke profielwerkstukken), en de Wetenschapswinkel (t.b.v. onderzoek n.a.v. vragen in de maatschappij). Eind 2013 heeft de faculteit Letteren een valorisatiemedewerker aangesteld om meer lijn aan te brengen in de valorisatieactiviteiten.

Bij de RU worden de geesteswetenschappen ook meer zichtbaar door het Pre-University College Humanities (PUC). Het PUC biedt in samenwerking met middelbare scholen in de regio een scala aan activiteiten aan op het gebied van de geesteswetenschappen voor scholieren en vakdocenten.

De faculteit Wijsbegeerte van de VU heeft in 2013 niet alleen de lezingenreeks 'Filosofie op de Zuidas' met succes gecontinueerd, maar ook met geld van de Templeton Foundation het Abraham Kuyper Centre for science and religion opgericht. Binnen dit center is het onderzoeksproject 'Science beyond Scientism' gestart. De faculteit Godgeleerdheid van de VU onderhoudt nauwe contacten met religieuze instellingen, maatschappelijke en overheidsinstanties.

De EUR ondervindt positieve impulsen dankzij het Erasmus Centre for Valorisation. Medewerkers van dit centrum leveren concrete ondersteuning bij het omzetten van onderzoeksresultaten in producten en diensten die een rol kunnen spelen in de samenleving.

Een recent initiatief van de EUR is het 'academieproject'. Onder academies worden in dit kader verstaan platforms waarin facultaire onderzoekers maatschappelijke partners treffen in gemeenschappelijke onderzoeksinteressen.

Bij de UM heeft het Maastricht Centre for Citizenship, Migration and Development zijn eerste successen behaald en zijn in oprichting het Maastricht Writing Centre en het Maastricht Centre for Arts, Conservation and Heritage. Voor de twee laatstgenoemde centra worden substantiële financiële bijdragen van de provincie Limburg verwacht.

Aan de educatieve minor in de BA, die in 2010 bij verschillende faculteiten is gestart, is door het Regieorgaan aandacht besteed in het rapport "Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen" dat op 15 mei 2014 aan OCW is aangeboden. Deze minor blijft daarom hier verder buiten beschouwing. Het rapport is te vinden op onze website, www.regiegeesteswetenschappen.nl.

Wederom kan worden geconstateerd dat de faculteiten werken aan verdergaande profilering van het onderzoek en daarbij, waar opportuun, mede aansluiting trachten te vinden op het topsectorenbeleid. Ook stimuleren de

faculteiten dat WP-leden actief present zijn in de media om de resultaten van hun onderzoek naar een breder publiek uit te dragen. In dit opzicht is langzamerhand duidelijk sprake van kerend tij: zowel ten aanzien van waardering voor valorisatie in de Nederlandse universiteiten in den brede, als ten aanzien van het grote potentieel van Geesteswetenschappen daarbij.

Zie voor de aanpak van het achtste structuurprobleem "Inadequaat instrumentarium kwaliteitsobjectivering en -differentiatie" hoofdstuk 4 van deze Tussenrapportage.

4. KWALITEITSINDICATOREN ONDERZOEK GEESTESWETENSCHAPPEN

In juli 2012 presenteerde de KNAW-commissie Kwaliteitsindicatoren Geesteswetenschappen haar eindrapport met aanbevelingen voor de aanpak van het probleem van een inadequaat instrumentarium voor kwaliteitsobjectivering en -differentiatie. Daarmee trok de KNAW zich een probleem aan dat de Commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen als achtste (en laatste) had geïdentificeerd. De vanuit de KNAW voorgelegde benadering kon rekenen op brede steun uit het veld, zowel van bestuurders als onderzoekers, aangezien het enerzijds flexibel genoeg was om recht te doen aan de verscheidenheid aan vakgebieden, maar anderzijds vergelijking tussen eenheden mogelijk maakte.

In het eindrapport werd het KNAW-bestuur aanbevolen de decanen verenigd in het DLG te vragen om "te bevorderen dat het voorgestelde systeem wordt geïmplementeerd in de reguliere evaluatiepraktijk [...]. Prioriteit in dat proces heeft de totstandkoming van een goede tijdschriftenranking".

Deze aanbeveling leidde in augustus 2012 tot het DLG-voorstel voor de oprichting van een commissie tot vaststelling van een geïntegreerd en transparant instrumentarium dat landelijk bruikbaar is. Het doel daarvan was een kader voor classificatie en valorisatie van de onderzoeksresultaten en andere wetenschappelijke activiteiten vast te stellen, alsmede procedures die leiden tot landelijke overeenstemming over implementatie daarvan. De commissie zou opereren onder regie van het DLG; voor de financiering ervan deed het DLG een beroep op het Regieorgaan. Het Regieorgaan ging op 25 september 2012 akkoord met het voorstel en de bijbehorende begroting à k€ 367, die later enigszins werd gewijzigd binnen het gestelde kader; het ministerie keurde het voorstel op 29 november 2012 goed.

Op 21 juni 2013 heeft het DLG goedkeuring gehecht aan de samenstelling van de uit zes leden bestaande commissie, die vanuit het DLG wordt aangestuurd door prof. dr. Frank van Vree (decaan UvA) en wordt ondersteund door een inhoudelijk secretaris en een algemeen projectsecretaris (drs. H.A. Mulder, UvA).

Helaas moet het Regieorgaan constateren dat er sindsdien weinig vorderingen zijn geboekt, met name doordat de algemeen projectsecretaris nauwelijks tijd aan het project kon besteden vanwege verplichtingen uit hoofde van zijn functie bij de UvA. Die instelling zal de opgelopen achterstand financieel compenseren, in de zin dat niet de geplande maar enkel de werkelijk bestede tijd ten laste van het project zal komen.

Momenteel wordt, ter afronding van de eerste fase, in DLG-verband de laatste hand gelegd aan een notitie waarin de weg naar een operationeel model wordt geschetst. Het document beschrijft de stand van zaken in de nationale en internationale discussies daarover en bouwt voort op eerdere rapporten van met name de KNAW. De notitie inventariseert systematisch de vragen die moeten worden beantwoord om tot zo'n model te komen. Het DLG zal op de eerstvolgende vergadering in september besluiten over de herinrichting van het project.

Het Regieorgaan betreurt de forse, zij het volgens de projectleiding niet onherstelbare vertraging en spoort de betrokkenen aan deze in te lopen om volgens het oorspronkelijke tijdpad ultimo 2015 de bevindingen te presenteren. Daarbij geldt dat de kosten van de projectsecretaris, ook nu er vertraging is opgetreden, binnen het gestelde kader moeten blijven.

5. MASTERLANGUAGE EN VERSTERKING VAKDIDACTIEK

Een belangrijk terrein waarvoor in het kader van Duurzame Geesteswetenschappen middelen zijn gereserveerd, is dat van de landelijke samenwerking op het gebied van de schooltalen. Het Actieplan Masterlanguage en Vakdidactiek van het DLG is op 21 september 2012 bij de toenmalige Staatssecretaris ingediend, met positief advies van het Regieorgaan. In zijn reactie van 21 november 2012 (ref. 453626) heeft deze laten weten positief te staan tegenover de uitvoering van het actieplan, daar het aansluit op de beleidsdoelstellingen van doelmatiger onderwijs, meer samenwerking tussen kleine opleidingen en het stimuleren van meer universitair opgeleide docenten. In dezelfde brief heeft hij toestemming gegeven om de gereserveerde middelen voor het actieplan aan te wenden, en heeft hij enkele aanbevelingen gedaan ter verbetering van het plan.

Op 4 februari 2013 heeft het DLG mede op grond van bovenstaande brief twee verbonden, maar wel afzonderlijke plannen ingediend bij het Regieorgaan, t.w. het Actieplan Masterlanguage en het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen. Het (definitieve) Actieplan Masterlanguage is volledig door het Regieorgaan geaccordeerd, inclusief de daarvoor benodigde middelen. Van het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen zijn vooralsnog alleen de investeringen in de vakdidactiek (kosten Stuurgroep Vakdidactiek, Meesterschap in de Vakdidactiek en het onderzoekersprogramma DUDOC-Alfa) door het Regieorgaan goedgekeurd. Vanuit het departement is met instemming op de bijgestelde plannen gereageerd, waarbij werd meegedeeld dat met grote belangstelling werd uitgekeken naar een rapportage over de voortgang van e.e.a. In dit verband kan het volgende worden gemeld.

Voortgang Masterlanguage

Per 1 juli 2013 is prof. dr. N. Corver (UU) benoemd als coördinator Masterlanguage. De secretariële ondersteuning en de website zijn ook ondergebracht in Utrecht. Als "trekkers" per taal zijn aangewezen: voor de Klassieke talen prof. dr. I. de Jong (UvA; tot eind 2013) resp. prof. dr. A. Lardinois (RU; vanaf begin 2014), voor Nederlands prof. dr. M. Kemperink (RUG), voor Engels prof. dr. T. Hoenselaers (UU), voor Duits prof. dr. T. Visser (UL), voor Frans prof. dr. I. van der Poel (UvA; tot eind 2013) resp. dr. J. Koopmans (UvA; vanaf begin 2014) en voor Italiaans prof. dr. H. Hendrix (UU). Op 27 juni 2013 zijn de coördinator, de trekkers per taal, en een vertegenwoordiging van resp. het DLG en het Regieorgaan bijeengekomen, waarbij het belang van Masterlanguage met name vanuit het oogpunt van de studenten werd benadrukt. Het landelijk onderwijs in het kader van Masterlanguage is in lijn met de toen gemaakte afspraken in het academisch jaar 2013-14 van start gegaan, in dier voege dat:

- 1) gedurende het eerste semester per taal een 'kick off' is georganiseerd;
- 2) gedurende het tweede semester per taal (minimaal) twee cursussen van elk 10 EC zijn aangeboden (waarvan bij Klassieke talen al één in het 1^e semester);
- 3) er bij voldoende belangstelling van masterstudenten landelijke masterdagen zijn gehouden.

Met ingang van het studiejaar 2014-15 wordt het plan van 4 februari 2013 onverkort uitgevoerd en zal er derhalve sprake zijn van een aanbod per taal van (minimaal) 20 EC per semester. Het studiejaar 2013-2014 is – zoals ook al in de Tussenrapportage 2012 is opgemerkt – voor Masterlanguage te beschouwen als een aanloopjaar. Een factor hierbij is dat de facultaire masterprogramma's voor het studiejaar 2013-2014 al waren geprogrammeerd vóór de realisering van Masterlanguage. Dit neemt niet weg dat het Regieorgaan de intekening op de cursussen voor het 2^e semester door in totaal 63 studenten teleurstellend acht. Het Regieorgaan heeft er dan ook bij respectievelijk de coördinator Masterlanguage, de afzonderlijke decanen tijdens de monitoringsgesprekken en het DLG op aangedrongen meer bekendheid aan het programma te geven en een meer positieve instelling t.a.v. het programma van docenten in de talen te bevorderen. (Eens te meer nu blijkt dat van studentenzijde deze initiatieven zeer worden gewaardeerd). Het Regieorgaan hecht onverkort aan het slagen van Masterlanguage zowel voor de studenten als voor de betrokken opleidingen die alleen op deze wijze een volwaardig masteraanbod in de doeltaal zullen kunnen blijven realiseren.

Voortgang Vakdidactiek

Voor het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen is een stuurgroep ingesteld, die opereert onder directe verantwoordelijkheid van het DLG en in nauw contact staat met het ICL. Voorzitter is prof. dr. P. Coopmans (UU); de overige leden zijn prof. dr. J. van Marle (OU), prof. dr. C. van Boxtel (UvA), prof. dr. M. van Mulken (RU), prof. dr. J. van Driel (UL), prof. dr. K. de Glopper (RUG) en prof. dr. M. Hannay (VU).

De secretariële ondersteuning vindt gezien het voorzitterschap plaats in Utrecht.

De stuurgroep heeft een inventarisatie gemaakt van de landelijke personele infrastructuur, expertise en onderzoeksvelden op het terrein van de vakdidactiek in de geesteswetenschappen. Op basis van de inventarisatie en gesprekken met belanghebbende groeperingen heeft de stuurgroep vervolgens een plan voor *Personele Investerings in Vakdidactisch Meesterschap* opgesteld, dat begin 2014 door het DLG en het Regieorgaan is geaccordeerd. Uitgangspunt van dit plan is dat faculteiten in principe in de kalenderjaren 2014 en 2015 gezamenlijk circa € 850 (dus elk jaar € 425) investeren in de vakdidactiek geesteswetenschappen. Het Regieorgaan matcht dit bedrag voor de genoemde periode van twee jaar. Daarnaast hebben de faculteiten zich gecommitteerd aan een gezamenlijke investering van nog een keer € 850 voor de kalenderjaren 2016 en 2017. Aannee daarbij is dat na het structureel worden van de DGW-gelden daaruit eenzelfde bedrag zal kunnen worden gematcht. In afwijking van het Actieplan Versterking Lerarenopleidingen in de Geesteswetenschappen van 4 februari 2013 is in het investeringsplan niet gekozen voor gedeelde aanstellingen over twee of meer faculteiten. Overweging hierbij is dat dit geen oplossing zou bieden voor de versnippering in het vakdidactisch veld. Besloten is de landelijke verantwoordelijkheid en sturing in handen te leggen van een beperkt aantal teams die gebouwd worden rond een aantal "trekkers". Hiervan zullen sommigen senior zijn, anderen minder ver gevorderd. In een aantal gevallen hebben de faculteiten aangegeven nieuwe aanstellingen hiervoor te gaan realiseren. In andere gevallen willen zij de taakomschrijving voor zittend personeel veranderen of uitbreiden. Bij het plan zijn zeven faculteiten betrokken (niet: EUR, UM en UvT). De voorgenomen personele voorzieningen zijn respectievelijk binnen het domein van:

- Klassieke talen: 1,0 fte UD (UvA en VU ieder 0,5).
- Nederlands - Letterkunde: 0,4 fte UHD (RUG), 0,3 fte UD (UU) en 0,25 fte UD (OU).
- Nederlands – taalkunde/taalbeheersing: 0,6 fte Hgl (RU) en 0,3 fte UD (UL).
- Vreemde taalpedagogiek/didactiek: 1,4 fte Hgl (0,8 fte bij de UL en 0,6 fte bij de UU. Het gaat om geheel nieuwe leerstoelen die niet per se verbonden zijn aan één specifieke taal), 0,25 fte UD Duits (RUG), 0,5 fte UD Frans (RUG) en 0,4 fte UD (RU).
- Geschiedenis: 0,7 fte Hgl (UvA: specifiek op het domein van de erfgoededucatie), 0,6 fte UD (Didactiek van de geschiedenis en nieuwe media; VU) en 0,25 fte UD (OU).
- Cultuureducatie: 0,5 fte UD (OU) en 0,25 fte UD (UU).

Bij de geplande nieuwe benoemingen (bijv. bij de nieuw aan te stellen hoogleraren) is veelal sprake van een volledige aanstelling. De hiervoor noodzakelijke additionele investering zal door de instelling zelf gefinancierd worden, maar het extra deel van de aanstelling hoeft uiteraard niet ingezet te worden voor de landelijke afspraken rond vakdidactisch meesterschap.

Voorts is in het investeringsplan een bedrag van vooralsnog € 140 per jaar voorzien voor landelijke coördinatie vakdidactiek op het terrein van resp. Religie/Levensbeschouwing (€ 10) en Nederlands als tweede taal (€ 10), en voor plannenontwikkeling en uitbouw rond de zes bovenvermelde domeinen (6 x € 20).

Verwacht wordt dat de geplande aanstellingen per 1 juli of in elk geval per 1 september 2014 worden gerealiseerd. Dit geldt niet voor de nieuwe hoogleraarsbenoemingen voor vreemde taalpedagogiek/-didactiek. Daarvoor lijkt 1 januari 2015 een realistischer datum.

Als verdere taak heeft de Stuurgroep Vakdidactiek Geesteswetenschappen de ontwikkeling en coördinatie van het programma DUDOC-Alfa. Ten laste van de middelen Duurzame Geesteswetenschappen kunnen binnen dit programma 14 promotiebeurzen worden toegekend. Het programma DUDOC-Alfa is thematisch beperkt tot onderwerpen op het terrein van de vakdidactiek in een van de geesteswetenschappelijke disciplines. Het tijdspad voor indiening en beoordeling van promotievoorstellen in het kader van DUDOC-Alfa kende twee momenten van indiening: 31 maart 2014 voor een intentieverklaring met een beknopt voorstel en 5 mei 2014 voor de

definitieve aanvraag met het uitgewerkte voorstel. Er werden 85 intentieverklaringen en 34 definitieve aanvragen ingediend.

Van de 34 ingediende aanvragen werden er 3 onmiddellijk als onvoldoende beschouwd voor verdere opname in de selectieronde. Voor iedere overige aanvraag zijn 2 referentenrapporten opgesteld en is een interview gehouden. Ten behoeve van de selectie van de kandidaten werd de stuurgroep tijdelijk uitgebreid met prof. dr. C. Kroon (UvA en VU), dr. S. Adema (VU), prof. dr. T. van Haaften (UL), prof. dr. A. Neijt (RU) en dr. T. Witte (RUG). Bij het opstellen van deze Tussenrapportage zijn inmiddels 14 promotieprojecten geselecteerd. De 14 gehonoreerde projecten zijn als volgt over de verschillende domeinen (en schoolvakken) gespreid: Moderne Vreemde Talen 7 (Engels 4, Frans 2, Duits 1), Nederlandse Taal 1, Nederlandse Letterkunde 2, Geschiedenis 2, Klassieke Talen 2. De man-vrouwverhouding in de te honoreren uitvoerders is 4:3.

Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat de promotieprojecten per 1 september 2014 van start gaan.

6. TOEKOMSTVISIE TALEN BINNEN DE GEESTESWETENSCHAPPEN

In hoofdstuk 6 van de Tussenrapportage 2012 gaf het Regieorgaan aan van mening te zijn dat de gevolgde procedure voor het sluiten van talenopleidingen met geringe belangstelling, waartoe instellingen autonoom kunnen overgaan, betere zekering verdient, zeker in het geval van unica. Ook gaf het Regieorgaan in dit hoofdstuk aan dat de erosie van talenstudies zoals Frans en Duits (en feitelijk ook Nederlands) onmiskenbare schaduwzijden heeft voor de slagkracht van Nederland als handelsnatie en het talenonderwijs op de middelbare school. Gezien het voorgaande toonde het Regieorgaan zich gaarne bereid mede uitvoering te geven aan de wens van de minister om te komen tot een toekomstvisie op de talen en de unica in de geesteswetenschappen.

In hoofdstuk 1 van onderhavige rapportage wordt gewezen op het verzoek van de minister d.d. 28 augustus 2013 aan de VSNU, het Regieorgaan en het DLG om een voorstel te doen voor de ontwikkeling van een dergelijke visie, met als centrale vraag hoe Nederland zijn internationaal sterke positie in de talensector kan behouden of het liefst versterken. Daartoe wilde de minister nagaan hoe (a) de talenopleidingen en de unica in de toekomst gewaarborgd kunnen worden, (b) de verbinding tussen onderwijs en onderzoek in stand blijft, (c) kennis kan worden behouden, zonder dat dit betekent dat er nooit een opleiding kan worden gesloten. De VSNU, die hierin het voortouw heeft genomen, heeft bij brief van 28 november 2013 aangegeven dat de visie globaal uit de volgende onderdelen zal bestaan:

- a. een weergave en analyse van de huidige studenteninstroom en ontwikkeling van het onderwijsaanbod;
- b. een beschrijving en analyse van 'kleine letterenopleidingen', waaronder de unica, in nationaal en internationaal perspectief;
- c. het formuleren van een maatschappelijk gewenst en toekomstbestendig opleidingsaanbod in de talen, waaronder de unica;
- d. een voorstel voor een (beperkt) aantal afspraken over onder andere: een toekomstbestendig en doelmatig opleidingsaanbod, een afgestemde en zorgvuldige eventuele afbouw van (te) kleine opleidingen, en een duurzame bescherming van unica.
- e. het adresseren van belangrijke kansen en bedreigingen, in het licht van het voorgaande.

De directeur HO&S liet in reactie hierop bij brief van 14 januari 2014 weten zich goed te kunnen vinden in de voorgestelde aanpak. In de afgelopen maanden zijn de betrokken gremia verschillende malen bijeengekomen om de gezamenlijke visie voor te bereiden. Op 4 juni 2014 werd een achterbanraadpleging gehouden, die bezocht werd door ongeveer vijftig genodigden van de zes universiteiten met talenopleidingen, zijnde UvA, UU, UL, RUG, RU en VU. Ook de VSNU, het Regieorgaan, studentvertegenwoordigers van het Platform Talenstudies en een vertegenwoordiger van het ministerie waren aanwezig. De aanwezigen spraken plenair en in deelsessies over verschillende aspecten van de notitie, zoals '21st century skills' en de wegen naar het leraarschap.

De conceptnotitie wordt vanuit het DLG onder meer n.a.v. de achterbanraadpleging aangepast.

7. MEER GOEDOPGELEIDE LERAREN IN DE SCHOOLTALEN

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1, op blz. 4, is de taak van het Regieorgaan in mei 2013 uitgebreid met de bevordering van een toename van het aantal studenten dat wordt opgeleid tot leraar in de tekortvakken Nederlands, Engels, Frans, Duits en Klassieke talen, waarvoor in de periode 2014 tot en met 2016 een budget van € 4 miljoen beschikbaar is.

Het Regieorgaan heeft per 1 juni 2013 dr. Hubert Slings aangetrokken als projectleider. Namens en in nauw overleg met het Regieorgaan heeft hij onderzoek gedaan naar de omvang en aard van de kwantitatieve en kwalitatieve problematiek, alsmede naar mogelijke oplossingsrichtingen. Op basis van dit onderzoek heeft het Regieorgaan de betrokken faculteiten uitgenodigd om per 10 maart 2014 plannen in te dienen voor de aanwending van de middelen, en wel langs de volgende drie actielijnen:

- A. bevordering van zichtbaarheid en werving,
- B. verbreding van de route naar het leraarschap, en
- C. verbetering van de vakdidactische onderwijsinfrastructuur.

Na beoordeling van de ingediende plannen heeft het Regieorgaan op 15 mei 2013 het actieplan "Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen" aan de minister aangeboden. Daarin worden de volgende conclusies getrokken:

- 1. de grootste tekorten manifesteren zich op zeer korte termijn;
- 2. Duits en Klassieke talen zijn de grootste tekortvakken;
- 3. de universitaire lereraanwas moet voor alle schooltalen groeien.

Deze conclusies geven aanleiding tot drie bijbehorende aanbevelingen:

- 1. VO-raad, bevorder via verstrekking van informatie over de mogelijkheden in dezen dat scholen acute nood kunnen lenigen met de inzet van (bijna) gepensioneerde docenten;
- 2. maak speciale arrangementen voor Duits en Klassieke talen;
- 3. tref voor alle schooltalen aanwasbevorderende maatregelen voor eerstegraads bevoegde docenten.

De projecten zijn ingediend en worden uitgevoerd door alle universiteiten met talenopleidingen, inclusief de OU. Het actieplan is in te zien in de sectie 'Nieuws' op de website: www.regiegeesteswetenschappen.nl.

8. VOORUITBLIK NAAR 2014 EN 2015

De jaren 2014 en 2015 zijn de twee laatste jaren van de voorlopige toekenning van de gelden Duurzame Geesteswetenschappen. De door faculteiten in dit kader geëntameerde activiteiten lopen in die jaren in principe dan ook gewoon door. Het instellingsbesluit voor het Regieorgaan gaat er vanuit dat voor de oude werkzaamheden over 2014 voor 1 juli 2015 de jaarlijkse monitoring plaatsvindt en daarnaast uiterlijk per 1 september 2015 het eindrapport van het Regieorgaan aan OCW wordt aangeboden. Dit impliceert dat het eindrapport geen betrekking kan hebben op de doorloop van de activiteiten Duurzame Geesteswetenschappen in 2015.

Door verschillende faculteiten is er op gewezen dat de datum van 1 september 2015 voor het uitbrengen van het eindrapport weinig gelukkig is. Er is dan voor het begin van het collegejaar 2015-2016 geen of te kort duidelijkheid over de continuering van de gelden Duurzame Geesteswetenschappen zodat faculteiten in het duister tasten over de mogelijke continuering van de financiering van bepaalde tijdelijke personele voorzieningen. Om die reden streeft het Regieorgaan naar aanbidding van het eindrapport voor de oude werkzaamheden uiterlijk per 1 mei 2015. Daarbij zal de gebruikelijke tussenrapportage (i.c. over 2014) niet separaat aan OCW worden aangeboden, maar worden geïncorporeerd in het eindrapport. De faculteiten hebben hun volledige medewerking hierbij toegezegd en zullen de nodige gegevens uiterlijk op 1 maart 2015 aan het Regieorgaan verschaffen (eventueel onder voorbehoud van accordering door het centrale universitaire niveau en/of de accountant).

Het Regieorgaan zal zich na het uitbrengen van de Tussenrapportage 2013 nader beraden over de opzet van het eindrapport en zal in het najaar van 2014 aan de faculteiten laten weten wat van hen hiervoor wordt verwacht en welke procedure voor de totstandkoming van het eindrapport zal worden gevolgd. In elk geval zal iedere faculteit worden gevraagd hoe men het proces Duurzame Geesteswetenschappen heeft ervaren, welke resultaten het proces voor de faculteit heeft opgeleverd, en welke bestedingsdoelen men voor ogen heeft bij continuering van de desbetreffende gelden. Ook zal in elk geval het oordeel worden gevraagd van de gezamenlijke faculteiten, i.c. het Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis (DLG), de Colleges van Bestuur, de VSNU, NWO en de geesteswetenschappelijke onderzoekscholen, verenigd in LOGOS.

BIJLAGE 1: AANGEPAST INSTELLINGSBESLUIT

In de Staatscourant van 10 december 2013 (Nr. 34334) is de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en wetenschap van 28 november 2013, nr. DL/483032, houdende wijziging van het Instellingsbesluit Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen gepubliceerd. Het aldus aangepaste instellingsbesluit luidt als volgt.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. *minister*: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
- b. *commissie*: commissie als bedoeld in artikel 2.

Artikel 2 Instelling en taak

1. Er is een Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen.
2. De commissie heeft tot taak:
 - a. de minister te adviseren over de besteding van een bedrag van ten hoogste € 2 miljoen in 2009 ten behoeve van de uitvoering van het Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen zoals opgesteld door de gelijknamige commissie (Stcrt 2007, 204),
 - b. Ter uitvoering van het plan, genoemd in onderdeel a, de minister te adviseren over de besteding van een bedrag van respectievelijk:
 - 1° ten hoogste € 10 miljoen in 2010;
 - 2° structureel ten hoogste € 15 miljoen per jaar in de periode van 2011 tot en met 2015; en
 - 3° € 1,4 miljoen in 2014, € 1,3 miljoen in 2015 en € 1,3 miljoen in 2016, specifiek ten behoeve van een plan van aanpak gericht op de vermindering van het tekort aan leraren in de schoolvakken Nederlands, Engels, Frans, Duits en Klassieke Talen.
 - c. de minister te adviseren over jaarlijkse monitoring en een eindevaluatie, van de door de minister op basis van de adviezen bedoeld onder a en b, gefinancierde activiteiten
 - d. het, na de instemming van de minister met het advies, bedoeld onder c, uitvoering geven aan de monitoring en eindevaluatie van de gefinancierde activiteiten.
3. Ter uitvoering van de taak, bedoeld in het tweede lid, onder a en b, beoordeelt de commissie voorstellen van de faculteiten geesteswetenschappen van de universiteiten als genoemd in de bijlage van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek op basis van de daartoe door de Commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen in haar rapport geformuleerde criteria.
4. In de bedragen die zijn genoemd in het tweede lid van dit artikel, onder b is een oploop van de middelen verwerkt van € 5 miljoen in 2010 en van € 10 miljoen vanaf 2011. Deze oplopen zijn indicatief op de aanvullende post bij het Rijk gereserveerd. Jaarlijks wordt bij Voorjaarsnota besloten over het per tranche beschikbaar stellen van deze oploop. De commissie zal hiervan door de minister zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gesteld.
5. De eindevaluatie, bedoeld in het tweede lid onder d, vindt niet later plaats dan in 2015; voor wat betreft de activiteiten gefinancierd met de middelen, bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b, 1° en 2°, en niet later dan in 2016 voor wat betreft het plan van aanpak gefinancierd met de middelen bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b,3°.

Artikel 3 Instellingsduur

De commissie wordt ingesteld met ingang van 1 april 2009 en wordt opgeheven per 31 december 2016.

Artikel 4 Informatieplicht

De commissie verstrekt aan de minister desgevraagd de door hem gewenste inlichtingen.

Artikel 5 Leden

1. Tot leden van de commissie worden benoemd:
 - a. prof. dr. F. van Oostrom, tevens voorzitter,
 - b. prof. dr. D.J.F. Bosscher,
 - c. prof. dr. H. De Dijn,
 - d. dr. B. Al en
 - e. mw. prof. dr. W. Otten en
 - f. drs. L.W. van Ruijven.
2. De commissie wordt bijgestaan door een secretaris. De secretaris is geen lid van de commissie.
3. De benoeming geschiedt voor de instellingsduur van de commissie.
4. Bij tussentijds vertrek van een lid kan de minister een ander lid benoemen.

Artikel 6 Werkwijze

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze vast.
2. De commissie kan zich door andere personen doen bijstaan voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is, waaronder, op persoonlijke titel, ambtelijke deskundigen.

Artikel 7 Tussenrapportages en eindrapport

1. De commissie brengt vóór 1 oktober 2009 een rapport uit met daarbij de adviezen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a.
2. De commissie brengt vóór 1 september 2010 een rapport uit met daarbij de adviezen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder b, 1^o en 2^o, en c.
3. De commissie brengt voor 1 februari 2014 een rapport uit met daarbij de adviezen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder b, 3^o.
4. De commissie brengt met ingang van 2011 tot en met 2016 jaarlijks voor 1 juli een tussenrapportage uit waarin de commissie verslag doet van de uitkomsten van de monitoring, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder d.
5. De commissie brengt uiterlijk 1 september 2015 haar eindrapport uit met daarin de uitkomsten en aanbevelingen naar aanleiding van de jaarlijkse monitoring en de eindevaluatie, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder d, over de activiteiten gefinancierd met de middelen bedoeld in artikel 2, lid 2 onder b, 1^o en 2^o, en over het plan van aanpak, gefinancierd met de middelen, bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b, 3^o, uiterlijk 1 september 2016.

Artikel 8 Vergoeding van de commissie

1. De voorzitter en de andere leden van de commissie ontvangen in 2009 en 2010 een vaste vergoeding per jaar. De toepasselijke salarisschaal voor de voorzitter en de andere leden is het maximum van schaal 18 van bijlage B van het bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984. De arbeidsduurfactor voor de voorzitter is in 2009 5/36 (met een maximum van € 10.000,-) en in 2010 3/36 (met een maximum van € 8.000,-).

De arbeidsduurfactor is voor de andere leden in 2009 3/36 en in 2010 2,5/36 (beide jaren maximaal € 5.000,-).

2. De voorzitter en de andere leden van de commissie ontvangen in de periode 1 januari 2011 tot en met 31 december 2016 een vergoeding per vergadering. De vergoeding per vergadering bedraagt 3% van het maximum van schaal 18 van bijlage B van het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984. De vergoeding van de voorzitter van de commissie bedraagt per vergadering 130% van de hoogte van de vergoeding per vergadering die aan de andere leden van de commissie is toegekend.
3. De voorzitter en de andere leden van de commissie ontvangen een vergoeding van reis- en verblijfkosten op voet van het reisbesluit binnenland en het Reisbesluit buitenland. Deze vergoeding wordt door de secretaris van de commissie afgehandeld.
4. Twee of meer vergaderingen op dezelfde dag worden als één vergadering aangemerkt.
5. De vergoeding van de commissie zal in mindering worden gebracht op de middelen genoemd in artikel 2, tweede lid.

Artikel 9 Kosten van de commissie

1. De kosten van de commissie komen, voor zover goedgekeurd, voor rekening van de minister.
Onder kosten worden in ieder geval verstaan:
 - a. de kosten voor vergaderingen en voor secretariële ondersteuning,
 - b. de kosten voor het inschakelen van externe deskundigheid en het laten verrichten van onderzoek, en
 - c. de kosten voor publicatie van rapportages.
2. De commissie biedt zo spoedig mogelijk na haar instelling een begroting en een planning voor de periode van de instellingsduur aan de minister aan. Bij het uitvoering geven aan activiteiten waarvan de begroting door de minister is goedgekeurd, handelt de commissie volgens de geldende (aanbestedings-)regels.
3. De kosten van de commissie zullen in mindering worden gebracht op de middelen genoemd in artikel 2, tweede lid.

Artikel 10 Verantwoording

1. De commissie legt jaarlijks voor 1 juli rekening en verantwoording af over de gemaakte kosten in het voorafgaande jaar. Vanaf 2011 kan dit indien gewenst tegelijk met de tussenrapportage bedoeld in artikel 7, vierde lid.
2. De commissie biedt de minister tegelijkertijd met haar eindrapportage, bedoeld in artikel 7, vijfde lid, een eindverslag aan waarin verslag wordt gedaan over de activiteiten gedurende de periode dat de commissie werkzaam is geweest. Dit eindverslag kan deel uitmaken van het eindrapport. Bij het eindverslag legt de commissie rekening en verantwoording af over de gemaakte kosten in 2016.

Artikel 11 Openbaarmaking

Rapporten, notities, verslagen en andere producten welke door of namens de commissie worden vervaardigd, worden niet door de commissie openbaar gemaakt, maar uitsluitend aan de minister uitgebracht, met uitzondering van correspondentie ter verkrijging van de voorstellen als bedoeld in artikel 2, derde lid.

Artikel 12 Intellectuele eigendom

De leden van de commissie werken mee aan het tot stand komen van een overeenkomst indien dit naar het oordeel van de minister noodzakelijk is om te komen tot kosteloos overdragen aan de minister van rechten met betrekking tot de intellectuele eigendom.

Artikel 13 Archiefbescheiden

De commissie draagt zo spoedig mogelijk na beëindiging van haar werkzaamheden of, zo de omstandigheden daartoe aanleiding geven, zoveel eerder, de bescheiden betreffende die werkzaamheden aan het archief van de directie Concernondersteuning van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt terug tot en met 1 april 2009.
2. Dit besluit vervalt met ingang van 31 december 2016.

Artikel 15 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Commissie Regieorgaan geesteswetenschappen.

NB. Zoals gemeld in de Tussenrapportage 2009 en 2010 is prof. dr. H. de Dijn ultimo 2010 om gezondheidsredenen als lid teruggetreden.

BIJLAGE 2

Specificatie toewijzingen en facultaire lasten DGW tranche 2013 en Cumulatieve saldi ultimo 2013
(bedragen x € 1.000; afgerond op één decimaal achter de komma)

1. TOEWIJZINGEN 2013

Faculteit	Basisbudget incl. loonbijstellingen	Oz-scholen	Budget ReMa-studenten	Totaal
1. UvA	2.216,2	56,4	81,9	2.354,5
2. UU	2.837,2	46,2	102,6	2.986,0
3. RUG	2.129,9	15,4	42,5	2.187,8
4. UL	1.841,7	35,9	25,5	1.903,1
5. RU	1.627,6	15,4		1.643,0
6. VU	738,7		14,2	752,9
7. EUR	289,2			289,2
8. UvT	406,9		4,9	411,8
9. UM	385,6		8,1	393,7
10. OU	374,4			374,4
Totaal	12.847,4	169,3	279,7	13.296,4

2. LASTEN 2013

Faculteit	Basislasten	Oz-scholen	Budget ReMa-studenten	Flankerend beleid	Totaal
1. UvA	2.495,4	67,8	52,0	10,0	2.625,2
2. UU	2.837,2	46,2	68,0		2.951,4
3. RUG	2.819,7	15,4	24,0		2.859,1
4. UL	2.434,0	35,5	31,8		2.501,3
5. RU	1.617,1	15,6	8,8		1.641,5
6. VU	738,7		14,2		752,9
7. EUR	281,2		2,3		283,5
8. UvT	406,9		4,0		410,9
9. UM	415,3				415,3
10. OU	492,0				492,0
Totaal	14.537,5	180,5	205,1	10,0	14.933,1

3. JAARSALDI 2013 (excl. cumulatieve saldi ultimo 2012)

Faculteit	Basissaldo 2013	Oz-scholen	Budget ReMa-studenten	Flankerend beleid	Totaal
1. UvA	- 279,2	- 11,4	29,9	- 10	- 270,7
2. UU	0	0	34,6		34,6
3. RUG	- 689,8	0	18,5		- 671,3
4. UL	- 592,3	0,4	- 6,3		- 598,2
5. RU	10,5	- 0,2	- 8,8		1,5
6. VU	0		0		0
7. EUR	8,0		- 2,3		5,7
8. UvT	0		0,9		0,9
9. UM	- 29,7		8,1		- 21,6
10. OU	- 117,6				- 117,6
Totaal	- 1.690,1	- 11,2	74,6	- 10	- 1.636,7

4. CUMULATIEVE SALDI ULTIMO 2012

Faculteit	Basissaldo 2012	Oz-scholen	Budget ReMa- studenten	Flankerend beleid	Totaal
1. UvA	722,9	23,6	- 16,1	10,0	740,4
2. UU	- 0,9	0,0	- 29,6	0	- 30,5
3. RUG	710,7	0,2	- 8,5	0	702,4
4. UL	1.476,2	0,8	5,5	0	1.482,5
5. RU	865,5	0,2	14,0	0	879,7
6. VU	- 1,5		- 2,7	0	- 4,2
7. EUR	222,2		5,7		227,9
8. UvT	0		- 0,6		- 0,6
9. UM	57,4		1,7		59,1
10. OU	212,1				212,1
afronding			- 0,1		- 0,1
Totaal	4.264,6	24,8	- 30,7	10,0	4.268,7

5. CUMULATIEVE SALDI ULTIMO 2013 (= 3 + 4)

Faculteit	Basissaldo 2013	Oz-scholen	Budget ReMa- studenten	Flankerend beleid	Totaal
1. UvA	443,7	12,2	13,8		469,7
2. UU	- 0,9	0,0	5,0		4,1
3. RUG	20,9	0,2	10,0		31,1
4. UL	883,9	1,2	- 0,8		884,3
5. RU	876,0	0	5,2		881,2
6. VU	- 1,5		- 2,7		- 4,2
7. EUR	230,2		3,4		233,6
8. UvT	0		0,3		0,3
9. UM	27,7		9,8		37,5
10. OU	94,5				94,5
afronding			- 0,1		- 0,1
Totaal	2.574,5	13,6	43,9		2.632,0